

Sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen kasvu ja ammatti-identiteetti

Uutena alalle tulleiden sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia

LAB-ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja (AMK), Sosiaali- ja terveysala

2021

Lumikki Nyman

Lauri Paronen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Nyman, Lumikki Paronen, Lauri	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 31	Valmistumisaika 2021
Työn nimi Sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen kasvu ja ammatti-identiteetti Uutena alalle tulleiden sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia		
Tutkinto Sairaanhoitaja (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio Virpi Liljeström, osaamispäällikkö, LAB-ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella uutena alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ammatillisen kasvun prosessista sairaanhoitajaopintojen aikana. Tavoitteena oli tarjota LAB- ammattikorkeakoululle analysoitua tietoa uusina alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksista ammatillisen kasvun prosessista. Tarkoituksena oli kehittää sairaanhoitajakoulutuksen sisältöä opiskelijälähtöisesti.</p> <p>Laadullinen opinnäytetyö toteutettiin teemahaastatteluina, koska tahdottiin kuulla opiskelijoiden kokemuksia omin sanoin kerrottuna. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina Teams-sovelluksen avulla. Aineisto nauhoitettiin ja litteroitiin, sekä analysoitiin sisällönanalyysin avulla. Opinnäytetyön teoretiset kerätyt yleisimpiä tietokantoja, sekä kirjallisuutta käyttäen.</p> <p>Keskeisimpiä havaintoja opinnäytetyön tuloksissa ovat haastateltavien kokemukset liian vähäisestä lähiopetuksen määrästä opintojen jokaisella osa-alueella. Haastateltavat toivovat erityisesti oman alan osaamista tukevien opintojen määrän lisäämistä. Haastateltavat kokevat harjoittelun olevan tärkeässä roolissa ammatillisen kasvun ja ammatti-identiteetin rakentumisen kannalta. Erityisesti opiskelijan saama vastuu ja ohjaajan merkitys korostuvat vastauksissa. Kokemukset tutoroinnin ja muiden opettajien vaikutuksesta ammatilliseen kasvuun jakavat mielipiteitä. Opettajien koetaan jäävän etäisiksi opintojen aikana. Tutoropettajan vaikutus ammatillisen kasvun prosessissa ja ammatti-identiteetin rakentumisessa on haastateltavien mukaan vaihteleva.</p>		
Asiasanat Ammatillinen kasvu, ammatti-identiteetti, sairaanhoitajakoulutus		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Nyman, Lumikki	Thesis, UAS	2021
Paronen, Lauri	Number of Pages	
	31	
Title of Publication		
Professional growth and professional identity of nursing students		
Experiences of new nursing students with no prior exposure to the social and health care field		
Name of Degree		
Bachelor of Health care, nursing (UAS)		
Name, title and organization of the client		
Virpi Liljeström, Degree Manager, LAB University of Applied Sciences		
Abstract		
<p>The goal of the thesis was to find out the experiences of nursing students with no prior exposure to the social and health care field about professional growth during nursing studies. The goal of thesis was to provide analyzed information and experiences about professional growth of nursing students with no prior exposure to the social and health care field for LAB University of Applied Sciences. The purpose of the thesis was to develop the content of nursing studies to be more student oriented.</p> <p>The qualitative thesis was implemented as a thematic interview to allow the interviews to contribute to the development of the nursing studies curriculum by sharing best practices and experiences in their own words. The thesis material was collected by individual interviews using the Microsoft Teams application. Thesis material was recorded, transcribed and analyzed by using a content analysis method. Theoretical information was collected from most common databases and literature.</p> <p>The key finding of the thesis is that interviewees felt that amount of contact teaching is low in each area of nursing studies. Interviewees were also hoping for more professional core competence studies. Interviewees felt that most important part of professional growth and building a professional identity during nursing studies is practical training. Interviewees felt that given responsibility and importance of a supervisor are of paramount importance and relevant in practical training. Experiences of tutor teachers and other teachers effects on professional growth differ in opinions. Teachers are experienced distant during studies. Interviewees think that tutor teachers effect on professional growth and building a professional identity is fluctuant.</p>		
Keywords		
Professional growth, Professional identity, Nursing studies		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	3
2.1	LAB-ammattikorkeakoulu	3
2.2	Sairaanhoitajatutkinto	3
3	Ammatillinen kasvu ja ammatti-identiteetti	6
3.1	Ammatillinen kasvu	6
3.2	Sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen kasvu	7
3.3	Ammatti-identiteetti.....	9
3.4	Sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatti-identiteetti	10
4	Opinnäytetyön toteutus ja menetelmä.....	13
4.1	Laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus	13
4.2	Teemahaastattelu.....	13
4.3	Aineistonkeruuprosessi	14
4.4	Analyysimenetelmä	15
5	Tulokset.....	18
5.1	Teoriaopinnot ammatillisen kasvun prosessissa	18
5.2	Taitopaja- ja simulaatiotyöskentely ammatillisen kasvun prosessissa.....	19
5.3	Käytännön harjoittelu ammatillisen kasvun prosessissa	20
5.4	Tutorointi ja opettajat ammatillisen kasvun prosessissa.....	20
6	Pohdinta	22
6.1	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus.....	22
6.2	Tulosten tarkastelua	24
6.3	Jatkotutkimusaiheet.....	25
	Lähteet	26

Liitteet

Liite 1 Haastattelun teemat

Liite 2 Saatekirje

Liite 3 Opinnäytetyötä koskeva tietosuojailmoitus

Liite 4 Tutkimuslupahakemus

1 Johdanto

Ammatillinen kasvu on jatkuva oppimisprosessi. Sen kautta yksilö hankkii elämänuransa aikana niitä tietoja, taitoja ja kykyjä, joita hyödyntämällä hän voi vastata muuttuviin ammatitaitovaatimuksiin. (Ruohotie 2002, 9.)

Termillä "jatkuva" kuvataan kestäväää ja voimakasta tarvetta tai halua oppimiseen. Itsensä kehittämistä kohti tulevaa ammattia voi edistää esimerkiksi kirjallisuutta lukemalla, ammatillaisen ohjauksessa tai roolimallia seuraamalla, ja harjoittelemalla toimintatapoja ja taitoja. Myös satunnaiset kokemukset edistävät oppimista ja oppimisen reflektointia. Arkielämän tapahtumilla ja kokemuksillakin on oma roolinsa ammatillisen kasvun kehittäjinä, sillä niistä saatua tietoa voidaan soveltaa myöhemmin. (Ruohotie 2002, 9.)

Ammattikorkeakoulutuksen yhtenä tavoitteena on ammattikorkeakoululain mukaan tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Opiskelijan ammatillinen kasvuprosessi käynnistyy jo opintoihin hakeutumisen aikana. Ammattikorkeakoulussa ammatillisen kasvun tavoitteet määritellään koulutusohjelmakohtaisesti opettajien ja ohjaajien toimesta. Jotta ammatillista kasvua voidaan edistää, tarvitaan tavoitteellinen ja systemaattinen ohjaussuunnitelma. Ohjaussuunnitelmassa määritellään ohjausmenetelmät ja ohjauksen sijoittuminen opiskelijan oppimispolkuun. Opettajilla ja koulutuksen aikaisilla ohjaajilla on tärkeä rooli opiskelija ammatillisessa kasvussa. (Mäntylä 2007, 92-93.) Kolehmainen (2002) korostaa selvityksessään henkilökohtaisemman ohjauksen merkitystä massaohjauksen sijaan. Henkilökohtaisemmassa ohjauksessa käydään läpi opiskelijan omia tarpeita ja opiskelumahdollisuuksia. Näin pystyttäisiin luomaan puitteet opintojen mielekkäämmälle suorittamiselle (Mäntylä, 2007, 97-98.)

Ruohotien (1996, 2006) mukaan työelämän perspektiivin saaminen jo varhaisessa opintojen vaiheessa on eduksi opiskelijan ammatilliselle kasvulle (Mäntylä 2007, 95). Lähihoitajan tutkinnon omaavalla sairaanhoitajaopiskelijalla on jo perspektiiviä hoitotyöstä, mikä edistää heidän ammatillista kasvuaan. Uutena alalle tulevana sairaanhoitajaopiskelijana työelämäkohtaista näkemystä ei ole.

Yhteistyökumppaniksemme valikoitui LAB-ammattikorkeakoulu, koska olemme itse kyseisen ammattikorkeakoulun opiskelijoita, ja tunnemme koulutusohjelman sisällön. Opinnäytetyön tavoitteena on tarkastella uutena alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ammatillisen kasvun prosessista sairaanhoitajaopintojen aikana. Tavoitteena on tarjota LAB-ammattikorkeakoululle analysoitua tietoa uusina alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksista ammatillisen kasvun prosessista. Tarkoituksena on kehittää sairaanhoitajakoulutuksen sisältöä opiskelijälähtöisesti.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on, minkälaisia kokemuksia uusina alalle tulevilla sairaanhoitajaopiskelijoilla on ammatillisen kasvun prosessista.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 LAB-ammattikorkeakoulu

LAB-ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa 1.1.2020 Saimaan ja Lahden ammattikorkeakoulujen yhdistyessä. LAB-ammattikorkeakoulun fyysiset kampukset sijaitsevat Lahdessa ja Lappeenrannassa. Lisäksi opintoja on mahdollista suorittaa myös verkossa. Ammattikorkeakoulussa on yli 8500 opiskelijaa, ja se on opiskelijämäärissä mitattuna Suomen kuudenneksi suurin ammattikorkeakoulu. Lisäksi ammattikorkeakoulun palveluksessa työskentelee 500 opettajaa ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioalan asiantuntijaa. (LAB University of Applied Sciences 2020a.)

LAB-ammattikorkeakoulu tarjoaa opintoja usealta eri osaamisalalta. LAB-ammattikorkeakoulun tarjoamat osaamisalat ovat sosiaali- ja terveysala, tekniikka, liiketalous, hotelli-, ravintola- ja matkailuala, sekä muotoilu, kuvataide ja visuaalinen viestintä. LAB-ammattikorkeakoulu tarjoaa myös avoimia korkeakouluopintoja, sekä täydennys- ja erikoistumiskoulutusta korkeakoulututkinnon suorittaneille. (LAB University of Applied Sciences 2020a.)

2.2 Sairaanhoidajatutkinto

Sairaanhoidajatutkinto (AMK) on 210 opintopisteen laajuinen opintokokonaisuus. Opinnot koostuvat seuraavasti: LAB:in yhteinen ydinosaaminen 15 opintopistettä, ammatillinen ydinosaaminen 165 opintopistettä, joista 90 opintopistettä työelämässä tapahtuvaa harjoittelua sekä täydentävä osaaminen 30 opintopistettä. Täydentävään osaamiseen opiskelija voi valita omaa ammatillista kasvuaan tukevia opintoja. Sairaanhoidajatutkinto on alempi korkeakoulututkinto, joka antaa edellytykset sairaanhoitaja ammattinimikkeen käyttöön. Koulutus antaa myös EU-direktiivien mukaisen pätevyyden, joka mahdollistaa työskentelyn myös kaikkialla Euroopan Unionin alueella. Tutkinto mahdollistaa myös jatkokouluttautumisen esimerkiksi ylempään ammattikorkeakoulututkintoon. Ammattikorkeakoulututkinto on mahdollista suorittaa päivätoteutuksessa tai monimuotototeutuksessa. Lisäksi tutkintoa suunnataan myös maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. (LAB University of Applied Sciences 2020b.)

Sairaanhoidajaliitto (2020a) määrittelee sairaanhoitajan hoitotyön korkeimmin koulutetuksi ammattilaiseksi. Sairaanhoidajan tehtävät heidän mukaansa ovat terveyden edistäminen ja ylläpitäminen, sairauksien ehkäiseminen ja hoitaminen sekä kärsimyksen lievittäminen. Sairaanhoidajien asiantuntemus pohjautuu aina näyttöön perustuvaan hoitotyöhön.

Sairaanhoitajatutkintoon kuuluu olennaisena osana käytännön taitojen harjoittelua. Näitä opiskelijat pääsevät harjoittelemaan taitopaja- ja simulaatiotyöskentelyn avulla. Simulaatiotyöskentelyssä opiskelijat harjoittelevat erilaisia potilastilanteita autenttisessa simulaatioympäristössä esimerkiksi potilasnuken avulla. Simulaatioympäristössä opiskelijat pääsevät kokeilemaan ja havainnollistamaan teoriassa oppimiaan asioita turvallisessa kokeiluympäristössä. Simulaatiotilanteissa muut opiskelijat ja simulaatiota valvova opettaja pystyvät tarkkailemaan simulaatiotilannetta monitorien välityksellä. Simulaatiomenetelmä soveltuu tärkeiden kädentaitojen ja vuorovaikutustilanteiden harjoitteluun. Käytännön taitoja harjoitellaan simulaation lisäksi myös niin kutsutulla taitopajatyöskentelymallilla. Taitopajoissa keskitytään sairaanhoitajille tärkeiden teknisten taitojen, sekä toimenpiteiden harjoitteluun. (LAB University of Applied Sciences 2021a.) Taitopajatyöskentely on tärkeässä roolissa opiskelijoiden ammatillisen kasvun prosessissa, sillä se lisää opiskelijoiden itseluottamusta ja hoitotyön osaamista ennen potilastyöhön ryhtymistä (Haralur & Al-Malki 2014, 1-3).

Harjoittelu on suuri osa sairaanhoitajatutkintoa. Harjoittelun aikana opiskelija perehtyy tulevaan ammattialansa tehtäviin todellisessa työympäristössä. Harjoittelussa yhdistyy teoria ja käytäntö, mikä antaa valmiudet opinnoissa hankitun osaamisen soveltamiseen. Harjoitteluun tehdään tavoitteet, jotka määrittävät harjoittelukohtaisesti. (LAB University of Applied Sciences 2021b.) Jokaista harjoittelua ohjaa opettaja, jonka kanssa opiskelija hoitaa harjoitteluun liittyviä käytännön asioita, kuten tavoitteiden määrittämistä ja harjoittelun arviointia. Tarvittaessa ohjaaja myös tukee opiskelijaa harjoittelun aikana, ja on yhteyshenkilö mahdollisissa ongelmatilanteissa. Harjoittelun voi suorittaa joissakin yksiköissä myös VOO-toimintamallin mukaisesti. Lyhenne VOO tulee sanoista vastuuta ottamalla opit. VOO-harjoittelussa korostetaan opiskelijan itseohjautuvuutta, ammatillisten taitojen kehittymistä, sekä hiljalleen lisääntyvää mahdollisuutta itsenäiseen työskentelyyn. Ohjaajat tukevat opiskelijan toimintaa taustalla. (Säilä ym. 2017, 117-118.) Mikäli opiskelijalla on koulutuksen ulkopuolelta saatua osaamista, voi sen sisällyttää osaksi opintoja opinnollistamalla. Opinnollistaminen voi tapahtua esimerkiksi työsuhteessa, jolloin opiskelija kartuttaa osaamistaan palkkatyössä, ja saa siitä opintopisteitä harjoitteluun. (LAB University of Applied Sciences 2021c.)

Sairaanhoitajakoulutuksessa jokaisella aloittavalle opiskelijaryhmälle nimetään tutoropettaja. Tutoropettajan tehtävä on tukea opiskelijoita aikana. Ohjausta annetaan ryhmätunteina, jotka ovat osana ammatillisen kasvun opintojaksoa. Lisäksi tutoropettaja antaa opiskelijoille henkilökohtaista ohjausta tarpeiden mukaan. Tutoropettajan kanssa opiskelija suunnittelee oman opintopolkunsa sisältöä ja tekee henkilökohtaisen opintosuunnitelman, eli HOPS:in. (LAB University of Applied Sciences 2021d.)

Sairaanhoitajan työnäkymät ovat hyvät niin nyt, kuin myös tulevaisuudessakin. Sairaanhoitajan työnkuvat voivat olla monenlaisia. Sairaanhoitaja voi tehdä kliinistä hoitotyötä esimerkiksi sairaaloissa, terveyskeskuksissa tai kotihoidossa. Sairaalan sisälläkin työnkuva voi vaihdella huomattavasti osastosta riippuen. Lisäksi sairaanhoitajat voivat toimia esimerkiksi tiiminvetäjinä tai asiantuntijoina erilaisissa sosiaali- ja terveysalan neuvontapalveluissa. (LAB University of Applied Sciences 2020b.)

3 Ammatillinen kasvu ja ammatti-identiteetti

3.1 Ammatillinen kasvu

Laakkonen (2004, 13-14) määrittelee ammatillista kasvua väitöskirjassaan työyhteisön, työntekijän sekä työyhteisössä harjoittelevan opiskelijan kasvuna ja kehityksenä kohti asiantuntijuutta. Laakkosen mukaan sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen on ennen kaikkea ammattikorkeakoululle asetettu haaste. Ammatillinen kasvu ei etene prosessina suoraviivaisesti, vaan olennaisena osana ammatillista kasvua on kysymysten kysyminen ja vastausten reflektointi (Tampereen yliopisto 2021).

Ammatillinen kasvu on koko ajan muuttuva ja kehittyvä prosessi. Hoitotyön asiantuntijuus ei ole saavutettavissa oleva ominaisuus, vaan vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä ja kasvua. Ammatillinen kasvu on prosessi, joka lisääntyy jatkuvasti tiedonhankinnan, oppimisen ja kokemusten pohjalta. Koulutus antaa ammatilliselle kasvulle edellytykset, joita työelämä täydentää, ja joiden pohjalta on mahdollisuus kehittyä. On kuitenkin muistettava, etteivät koulutus ja kokemus yksin takaa ammatillista kasvua, vaan siihen vaikuttavat monet muutkin tekijät. Opiskelijan on hyvä pohtia opiskeluun johtaneita syitä ammatillisen kasvun prosessin tueksi. Hyviä tukikysymyksiä ovat esimerkiksi mitä, miksi ja miten opiskelen. Näihin kysymyksiin vastaaminen on tutkimusten mukaan yksi edellytys ammatillisen kasvun mahdollistamiseen. (Janhonen & Vanhanen-Nuutinen 2004, 17-18.)

Ammattiin kasvaminen ja kehittyminen edellyttää oman ammatti-identiteetin vaiheittaista määrittämistä. Ammattiin kasvamisen ydinprosessissa ovat osallisena opiskelijan hankkimat oppimiskokemukset. Havainnot ohjaavat hänen tietämyksensä, uskomuksensa, arvonsa sekä ammatin toimintakulttuuriin liittyvät normit ja roolit. Kokemusten ja havaintojen kautta opiskelija reflektoi osaamistaan, mikä edistää ammattiin kasvamista. Oman toiminnan tarkastelu ja muuttaminen määrittää opiskelijaa toimijana uudelleen, mikä tuottaa uuden ammatillisen identiteetin, ja kehittää ammattiin kasvamisessa. (Ora-Hyytiäinen 2004, 98) Keskeinen tekijä ammatillisen kasvun kannalta on myös ammattiin liittyvien merkitysten syntyminen (Sutinen & Karjalainen 2014, 8).

Ora-Hyytiäinen (2004, 106–107) jaottelee väitöskirjassaan ammatti-identiteetin eri vaiheet formaalin teorian mukaan viiteen eri vaiheeseen. Formaalin teorian ensimmäisessä vaiheessa opiskelija on suuntautunut ammattiin. Käsitys tulevasta ammatista on maallikkomainen, ja mahdollisesti yliarvostava. Opiskelijan arvot ja harrastukset tukevat ammatin tehtävää. Opiskelija kokee olevansa käytäntöön suuntautuneena, toimii yksin eikä koe itseään vielä mihinkään ammatilliseen ryhmään kuuluvaksi. Toisessa vaiheessa opiskelija on edennyt toimimaan ammatin perustehtävissä, ja on omaksunut ammatin perustoimintatapoja ja

kulttuureita. Ammatin ja opiskelijan arvot peilaavat ja tukevat toisiaan, ja opiskelijan ohjautuminen tapahtuu ulkoa käsin. Kokemus ammatilliseen ryhmään kuulumisesta on muuttunut, ja opiskelija kokee kuuluvansa ammatin perustyötä tekevää ryhmään, sekä osaa kuvata toimintaansa yhdessä muiden ammattilaisten kanssa. Kolmannen vaiheen ytimessä ovat perustyötä spesifimmät työtehtävät. Ammattimainen rooli on tässä vaiheessa omaksumtu. Ohjautuminen ammattiin tapahtuu edelleen ulkoa käsin. Opiskelija kokee tässä vaiheessa kuuluvansa ammattilaisten ryhmään sekä toimii jo itsenäisenä tekijänä, mutta ei kuitenkaan koe olevansa vastuullinen työstä. Neljännessä vaiheessa opiskelija alkaa hahmottamaan työprosesseja ja työyksikön työn kokonaisuutta. Opiskelija pystyy sovittamaan oman työnsä isompaan kokonaisuuteen. Opiskelija osaa tässä vaiheessa ohjata muiden työtä ja ohjautuu itse sisältä käsin. Ammattiryhmässä opiskelija toimii vastuullisena ja itsenäisenä. Viidennessä vaiheessa opiskelija ymmärtää jo ammatin aseman yhteiskunnassa, sekä ammatin tehtävän. Hän asemoi itsensä muiden ammattilaisten joukossa ja tunnistaa ammatin arvostuksen yhteiskunnassa. Opiskelija ei koe vielä olevansa kokeneiden ammattilaisten ryhmässä ja kokee heidän odottavan häneltä laaja-alaisempaa osaamista, kuin hän kokee itse omaavansa.

3.2 Sairaanhoidajaopiskelijoiden ammatillinen kasvu

Sairaanhoidajaopiskelijoiden ammatillista osaamista opintojen eri vaiheissa on tutkittu esimerkiksi Vesterisen, Komulaisen, Hiller-Ikosen, Latva-Korpelan ja Collianderin (2014, 14–22) tutkimuksessa. Tutkimuksessa kävi ilmi, että osaaminen opintojen eri vaiheissa näkyi ammattiin orientoitumisena, hoitotyön sisäistämisenä sekä kehittyvänä asiantuntijuutena. Ammattiin orientoituminen koostui hoitotyön perusteiden osaamisesta sekä hoitotyön orientaatioperustan muodostumisesta. Opintojen alkuvaiheessa opiskelijat kokivat saavuttaneensa perusteiden osaamisen. Osaamista vahvistivat sairaanhoidajan perustaitojen harjoittelu taitopaja-mallisella opiskelulla. Tästä huolimatta käytäntö ja teoria nähtiin toisistaan erillisinä kokonaisuuksina. Opiskelijoiden osaaminen kehittyi hoitotyön ja lääketieteen käsitteitä oppimalla sekä jäsentämällä käsitteitä hoitotyön perusteiksi. Sairaanhoidajan työnkuvan hahmottaminen vahvisti opiskeluun ja ammattiin orientoitumista. Aiempaa hoitotyön kokemusta omaavilla opiskelijoilla osaaminen vahvistui uuden tiedon myötä. Hoitotyön sisäistäminen muodostui työelämä osaamisesta, oppiainekohtaisesta- ja arvoperustaisesta osaamisesta, hoitosuhde osaamisesta, vuorovaikutus-, yhteistyö-, ja kehittymisosaamisesta sekä ongelmanratkaisuosaaamisesta.

Opintojen keskivaiheessa opiskelijat kuvasivat osaamisen laajentumista koskemaan enemmän yleistä työelämäosaamista. Työelämäosaamisella opiskelijat tarkoittivat esimerkiksi

tietoteknisten taitojen, esiintymistaitojen ja viestintätaitojen kehittymistä. Oppiainekohtainen teoreettinen osaaminen näkyi teoreettisen tiedon karttumisena ja tiedon soveltamisen osaamisena. Hoitotyön arvoperustaisella osaamisella tarkoitettiin hoitotyön arvojen ja periaatteiden tulkintaa ja erottelua. Eettisen osaamisen tarkastelu harjaantui työelämäharjoittelussa. Hoitosuhde osaaminen näkyi potilaan tasa-arvoisena kohtaamisena ja kuulemisena. Yhteistyöosaaminen ilmentyi työryhmätyöskentelyn sekä moniammatillisen yhteistyön osaamisena. Ongelmanratkaisu kykyä opiskelijat kuvasivat erilaisten käytäntöjen kyseenalaistamisena ja oman toiminnan perusteluna. Loppuvaiheessa opiskelijat kokivat osaavansa soveltaa oppimaansa ja tekemään sen pohjalta enemmän itsenäisiä päätöksiä. Loppuvaiheen opiskelijat refleктоivat osaamistaan, sekä myöskin tiedostivat, ettei kaikkia asioita voi vielä opiskeluaikana hallita täydellisesti. Opiskelijat ymmärsivät myös, että osaaminen syvenee työkokemuksen kautta. Loppuvaiheen opiskelijalla teorian merkitys on selkiytynyt ja sen yhteys käytäntöön on helpommin hahmotettavissa. (Vesterinen, ym. 2014, 14–22.) Käytännön ja teorian yhdistämisen konkretisoituminen harjoittelun aikana tuli esille myös Kojon tekemässä Pro gradu- tutkielmassa. Tutkimuksessa tutkittiin opintojen loppuvaiheessa olevien sosiaalityön opiskelijoiden kokemuksia harjoittelun vaikutuksesta oppimiseen. Käytännön ja teorian yhdistäminen koettiin haastavana, mutta harjoittelun myötä sen koettiin konkretisoituvan. (Kojo 2017, 68–70.)

Yksi teorian ja käytännön yhdistämistä edistävä oppimismuoto harjoittelun ja taitopajatyöskentelyn lisäksi on simulaatio-oppiminen (Liljeström 2013, 52–53; Schatz ym. 2013, 137–138). Simulaation vaikutusta opiskelijoiden oppimiseen ja ammatilliseen kasvuun on tutkittu monissa tutkimuksissa. Peltoniemen (2016, 50–53) ja Kellomäen (2013, 42–50) mukaan simulaatioharjoitukset lisäävät opiskelijoiden kädentaitoja, kliinistä osaamista sekä vahvistivat päätöksentekoa ja ryhmätyötaitoja. Myös vuorovaikutustaidot kehittyivät simulaatio-työskentelyn tuloksena. Opiskelijat kokivat heidän ammattitaitonsa kehittyneen simulaatioharjoitusten avulla. Kellomäen tutkimuksessa korostui simulaation jälkeisen purkukeskustelun vaikutus oppimiskokemukseen. Tutkimuksen mukaan simulaatio herättää opiskelijoissa paljon erilaisia tunteita, joiden käsittely koettiin merkitykselliseksi. Kellomäen tutkimuksen mukaan osalla opiskelijoista simulaatiotilanteisiin liittyy voimakkaasti ahdistuksen ja jännityksen tunteet. Niiden koettiin myös vaikeuttavan oppimista. Opettajan roolia simulaatiotilanteessa pidettiin Kellomäen tutkimuksessa merkittävänä. Opettajien ohjausta, tukea sekä selkeitä ohjeita pidettiin oppimista edistävinä tekijöinä.

Opettajan roolia opiskelijoiden ammatillisen kasvun prosessissa on havainnoinut myös Uusitalo (2013, 25-40) Pro gradu -tutkimuksessaan. Uusitalo korostaa tutkimuksessaan, että opettajan ja opiskelijan välinen mentorointisuhde tukee molempien osapuolten ammatillista

kehittymistä. Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että opiskelijaohjauksen tarkoituksena on tukea opiskelijan ammatillista kasvua, itseohjautuvuutta sekä omatoimisuutta. Lisäksi koettiin tärkeänä tukea opiskelijaa tunnistamaan omat tunteensa ja ajatuksensa ammatillisen kasvun prosessin aikana. Tutkimuksessa todettiin, että mentorointisuhteella on suuri vaikutus myös opiskelijan harjoittelun onnistumisessa. Mentorointiin varatut resurssit koettiin vajavaisiksi, eikä niiden koettu riittävän opiskelijoiden riittävään tukemiseen. Sairaanhoidajaliitto teki kesäkuussa 2020 määrällisen kyselyn ammattikorkeakoulujen opettajille, jotka opettavat sairaanhoitaja-, kättilö-, terveydenhoitaja- ja ensihoitajaopiskelijoita. Kyselyssä selvitettiin muun muassa opettajien mielipidettä koulutuksen sisällöstä, resursseista ja opiskelijoista. Kyselyyn vastasi yhteensä 104 korkeakouluopettajaa, joista 88 % opetti sairaanhoitajaopiskelijoita. Suurimman osan vastaajista mukaan sairaanhoitajakoulutus täyttää opiskelijoiden ammatilliset oppimistarpeet hyvin, ja opetuksen sisältö vastaa työelämän tarpeita. Mielipiteet koulussa tapahtuvan teoriaopetuksen määrästä jakautuivat kahtia. Teoriaopetuksen määrää piti sopivana 50 % vastaajista. 46 % mielestä teoriaopetuksen määrä oli liian vähäinen. Kaksi kolmasosaa koki, että opetuksen sisältö kohdistuu tulevan ammatin kannalta olennaisiin sisältöihin hyvin. Suurin osa opettajista kokee, että opintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen ei ole varattu riittävästi aikaa, mikä johtaa opintojen laadun heikentymiseen. Yli puolet opettajista koki, että kliinisten taitojen opettamiseen ja simulaatio-opetukseen ei ole tarpeeksi aikaa. (Sairaanhoidajaliitto 2020b.)

3.3 Ammatti-identiteetti

Ammatillinen identiteetti on elämänhistoriaan pohjautuvaa käsitystä omasta itsestä ammatillisena toimijana. Se on itsensä tarkastelua suhteessa työhön ja ammatillisuuteen. Se on myös pohdintaa ja näkemystä siitä, millaiseksi haluaa ammatissaan ja työssään tulla. Ammatilliseen identiteettiin kuuluvat myös kokemukset siitä, mihin ihminen haluaa kuulua ja samaistua ja mitä hän pitää tärkeänä työssään ja ammatissaan. Ammatilliseen identiteettiin sisältyvät myös työtä koskevat arvot, eettiset kysymykset, tavoitteet sekä uskomukset. (Eteläpelto, 2010, 45–46.) Ammatillisen identiteetin rakentuminen on prosessina monimutkainen. Yksilöllä itsellään on siinä merkittävä rooli aktiivisena toimijana. (Kopakka, 2020, 28.) Hytönen määrittelee pro gradu –tutkielmassaan (2012, 65) ammatti-identiteetin muodostuvan yksilön menneisyydestä, arvomaailmasta ja muuttuvasta työminästä. Muuttuvaan työminään vaikuttaa yksilön ammatillinen kehittyminen, sekä erilaiset työhön liittyvät tunteet.

Kalliomäki (2011) toteaa pro gradu -tutkielmassaan Ammatillinen identiteetti korkeakouluopiskelijoilla, että ammatillista identiteettiä prosessoidaan opintojen aikana. Tutkimustulos-

ten mukaan ammatti-identiteetti muodostuu jo koulutuksen aikana. Kalliomäki jaottelee tutkimuksessaan ammatillisen identiteetin rakentuvan viidestä eri piirteestä. Nämä piirteet ovat: alan seuraaminen, alaan sitoutunut identiteetti, kokemuksellinen identiteetti, tietoinen identiteetti sekä opintojen jatkaminen. Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoilla alan seuraamisella oli vahva rooli ammatillisen identiteetin muodostumisessa. Alan seuraamista pidettiin tärkeänä niin opintojen aikana, kuin niiden jälkeenkin. Kalliomäen tutkimuksessa myös kokemusten merkitys osoittautui tärkeäksi ammatillisen identiteetin kasvun kannalta. Opiskelijat kokivat, että aiemmasta työelämäkokemuksesta oli hyötyä oman ammatillisen identiteetin rakennusprosessissa. Mitä vanhempia opiskelijat olivat ja mitä enemmän työkokemusta heillä alalta oli, sitä sitoutuneempia he olivat alalleen. Myös omaan alaan sitoutuminen vahvisti ammatillisen identiteetin rakennusprosessia. Opiskelijat, jotka kokivat opiskelevansa unelmiensa alalla, ja haaveilivat alan jatko-opinnoista, kokivat identiteetin olevan vahvempi. Tietoisella identiteetillä tarkoitetaan opiskelijan realistista käsitystä omasta ammatillisesta osaamisesta, sekä kriittistä arviointikykyä. Osa tietoista identiteettiä ovat myös tietoisuus omista vahvuuksista ja heikkouksista, sekä omien kehittymiskohteiden havaitseminen. (Kalliomäki 2011, 38-54.) Myös elämänhistorialla on vaikutusta ammatillisen identiteetin piirteiden vahvuuteen (Kopakka 2020, 28).

Myös Kopakan (2020) tutkimustulokset tukevat Kalliomäen (2011) toteamia ammatillisen identiteetin rakentumisesta. Kopakan mukaan ammatillisen identiteetin rakentumista pystytään edistämään erityisesti panostamalla koulutukseen. Myös työyhteisöllä on oma roolinsa ammatillisen identiteetin rakentumisen prosessissa. Kopakka nostaa työssään esiin myös yhteiskunnan roolin uravalinnan tekemisessä, ja nostaa esiin juuri valmistuneisiin opiskelijoihin kohdistuvan panostuksen tarpeen. Kopakan mukaan epätietoisuus tulevaisuuden urapolusta voi heikentää ammatillisen identiteetin rakentumista. Toinen panostamisen kohde olisi Kopakan mielestä vasta opiskelunsa aloittaneet opiskelijat, jotta opinnot voisi suunnitella tulevia urapolkuja silmällä pitäen. Kopakka nostaa tutkimuksessaan esiin myös ihmisen kuvan itsestään oman ammattinsa puolesta. Kuva omasta ammattiminästä muodostuu pitkälti muilta saadun palautteen tai arvostuksen mukaan, sekä omien tavoitteiden saavuttamisen pohjalta. Kopakka painottaa erityisesti työssä tapahtuvan oppimisen merkitystä. (Kopakka 2020, 28.) Työssä tapahtuva oppiminen on iso osa ammatillisen identiteetin kehittymistä (Stolt 2011, 30–31; Heikkilä 2015, 44–45).

3.4 Sairaanhoidajaopiskelijoiden ammatti-identiteetti

Tulevaisuudessa sosiaali- ja terveystieteiden uhkana on mahdollinen hoitajapula (Montonen, 2018, 1–3). Yksi syy hoitajapulaan on hoitajien alanvaihto (Asakura ym 2019, 1; Vuorikallio

2020, 1–2). Kristoffersenin tutkimuksen (2020, 5–6) mukaan ammatti-identiteetillä on tärkeä rooli sairaanhoitajien alalle jäämisessä. Ylpeys omasta ammatista, ja positiiviset kokemukset muiden ammattilaisten joukkoon kuulumisesta vahvistivat identiteettiä. Myös alaan liittyvän tiedon jakaminen muille lisäsi yhteenkuuluvuuden tunnetta, ja kokemusta oman ammatin tärkeydestä. Brekelmansin ym (2016, 17) tutkimus nosti osallisuuden merkityksen oman ammatti-identiteetin kehittämiseen. Tärkeänä pidettiin osallisuutta niin potilastyökentelyyn, kuin organisaation käytäntöjen kehittämiseen.

Stolt on tutkinut pro gradu -työssään Opiskelijasta sairaanhoitajaksi - Käytännön harjoittelujaksot ammatillisen identiteetin rakentumisen tukena (2011, 30–31) opiskelijoiden ammatti-identiteetin rakentumista harjoitteluiden aikana. Työssään hän haastatteli loppuvaiheen sairaanhoitajaopiskelijoita eri suuntautumisalueilta. Haastattelujen perusteella sairaanhoitajaopiskelijan ammatti-identiteetin todettiin rakentuvan monista eri tekijöistä. Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat kokivat harjoittelujaksot keskeiseksi osaksi ammatti-identiteetin rakentumisprosessia. Myös Heikkilän tekemässä pro gradu tutkielmassa terveydenhoitajakoulutuksessa saadusta ammatillisesta osaamisesta (2015, 44–45) todettiin käytännön harjoittelun ja työn opettavan ammattiin parhaiten. Stoltin tekemän tutkimuksen tuloksissa korostui myös harjoittelussa saadun palautteen ja ohjauskäytäntöjen merkitys oman ammatti-identiteetin muodostumisessa. Vaikka opiskelija tiedostaisikin, millainen hän on hoitajana, on tärkeää, että opiskelija tiedostaa myös minkälainen hänen oletetaan olevan. Tämä antaa opiskelijalle tietoa siitä, mihin suuntaan hänen ammatillinen kasvunsa ja kehityksensä on menossa. Myös opiskelijan motivoituneisuuden ja kiinnostuneisuuden todettiin tukevan oppimista. Ammatti-identiteetin muodostumista vahvistivat lisäksi monipuoliset oppimiskokemukset, mahdollisten epäonnistumisen kokemusten reflektointi, opiskelijan saama vastuu ja luottamus sekä konkreettinen tekeminen. Kojon havainnot ovat saman suuntaisia hänen pro gradu -tutkielmassaan (2017, 60–68). Kojon tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että opiskelijat kehittivät ammatillisesti refleктоimalla onnistumisiaan ja epäonnistumisiaan. Uudet oppimiskokemukset tukivat ammatti-identiteetin rakentumista sekä ammatillista kasvua.

Sivosen (2014, 22–46) tutkimuksen mukaan sairaanhoitajaopiskelijat kokivat käytännön harjoittelujakson aikana merkittävimmäksi vuorovaikutussuhteeksi suhteet toisiin opiskelijoihin ja harjoittelun ohjaajaan. Erityisesti opiskelijat kokivat merkitykselliseksi yhteistyön ohjaajan kanssa. Loppuvaiheen pidemmällä harjoittelujaksoilla opiskelijan ja ohjaajan vuorovaikutussuhteen merkitys korostui. Opiskelijat toivoivat, että harjoittelun ohjaajaan muodostuisi myös henkilökohtaisella tavalla merkittävä vuorovaikutussuhde, sillä sen koettiin helpottavan työyhteisöön mukaan pääsemistä. Opiskelijat arvostivat ohjaajia, jotka olivat

sitoutuneita ohjaamiseen ja osoittivat opiskelijalle luottamusta antamalla vastuuta. Myös Kellyn ja McAllisterin (2013, 172–173) tutkimusnäyttö tukee sitä, että opiskelijat kokevat vastuun saamisen merkittäväksi kokemukseksi harjoittelun aikana. Sivosen tutkimuksen mukaan opiskelijat kokivat huonon vuorovaikutussuhteen heikentävän oppimista harjoittelujaksolla. Oppimista edistävänä tekijänä nähtiin ohjaajan persoonallisuus ja motivoituneisuus ohjaamiseen. Sairaanhoidajaopiskelijat toivoivat oppimisestaan ja osaamisestaan suoraa ja rakentavaa palautetta, jonka he kokivat auttavan harjoittelujakson jälkeistä reflektointia. Tutkimusten tulosten mukaan olennainen osa sairaanhoidajaopiskelijoiden ammatti-identiteetistä muodostuu vuorovaikutuksesta harjoittelupaikan henkilökunnan kanssa. Sairaanhoidajaopiskelijat tarvitsivat tutkimuksen mukaan luottamusta, tukea sekä palautetta, jotta positiivinen ammatti-identiteetti pääsisi rakentumaan. (Sivonen 2014, 22–46.) Opiskelijoiden harjoittelun aikaista oppimista edistävät myös positiivinen ja opiskelijaa tukeva ilmapiiri, sekä muilta opiskelijoilta saatu vertaistuki (Kelly & McAllister 2013, 172–173; Kauppila 2021, 31–36).

4 Opinnäytetyön toteutus ja menetelmä

4.1 Laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus (Jyväskylän yliopisto 2015). Nikkosen ja Janhosen (2001, 21) mukaan yhteistä laadullisen tutkimuksen lähestymistavoille on se, että niiden tavoitteena on löytää tutkimusaineistosta samanlaisuuksia, eroavaisuuksia ja erilaisia toimintatapoja. Laadullisen tutkimuksen perusteena on sisällönanalyysiprosessi. Sen tarkoituksena on analysoida kirjoitettua ja suullista kommunikaatiota. Tämän avulla voidaan tarkastella tapahtumien ja asioiden yhteyksiä, merkityksiä ja seurauksia.

Kvalitatiivisella tutkimuksella pyritään ymmärtämään tutkimuskohteen laatua, sen ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. Kvalitatiivista tutkimusta voidaan tehdä monin erilaisin menetelmin. Yhteistä kaikissa näissä menetelmissä on kohteen tarkoitukseen ja merkitykseen, ilmaisuun ja kieleen, sekä esiintymisympäristöön ja taustaan liittyvät näkökulmat. (Jyväskylän yliopisto 2015.) Laadullinen tutkimus antaa tekijälleen vapauden hyödyntää monia erilaisia tutkimustapoja. Haasteena laadullisen tutkimuksen teossa voi olla esimerkiksi sopivien menetelmien valinta aineiston keruuseen, sekä oikea aineiston käsittelytapa. Yhtä oikeaa tapaa kvalitatiivisen tutkimuksen tekemiseen ei ole määritelty. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006a.) Kiteytettynä laadullinen tutkimus siis kartoittaa tutkimukseen vastaajan kokemuksia tutkittavasta asiasta. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole siis niinkään kerätä määrällisesti paljon vastauksia, vaan analysoida tarkemmin kokemuksia ja vastauksen laatua.

4.2 Teemahaastattelu

Opinnäytetyön aineiston keräsimme teemahaastattelua apuna käyttäen. Teemahaastattelu ei etene tarkasti muotoiltujen kysymysten avulla, vaan epämuodollisemmin ennalta määrättyihin teemoihin pohjautuen. Teemahaastattelu on hieman muodollisempi keino kuin avoin haastattelu, sillä aiempien tutkimusten pohjalta valittujen aihepiirien teemat ovat kaikille haastatteluun osallistuville samoja. Teemahaastattelun tavoitteena on huomioida ihmisten erilaiset tulkinnat ja heidän antamansa merkitykset eri asioille. Haastateltavien vapaalle puheelle annetaan tilaa, vaikka etukäteen sovitut teemat ovatkin kaikille samat. Teemahaastattelu onkin enemmän keskustelunomainen tilanne, kuin tarkkojen ja yksityiskohtaisten kysymysten pohjalta etenevä haastattelu. Teemoista puhumisjärjestys on vapaampi, eikä kaikkien haastatteluun osallistuvien kanssa puhuta kaikista asioista yhtä laajasti. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006b.)

Tutkija valmistautuu haastatteluun tekemällä mahdollisimman lyhyet muistiinpanot, josta käy ilmi käsiteltävät teemat. Tavoitteena on olla mahdollisimman läsnä itse keskusteluissa. Tuki- ja avainsanojen käyttäminen keskustelussa on suotavaa. Myös teemahaastattelu edellyttää huolellista perehtymistä aihepiiriin sillä teemojen tulee nousta tietopohjasta. Haastattelijan on tärkeää perehtyä myös haastateltavien tilanteeseen, jotta haastattelu voidaan kohdentaa oikeanlaisiin teemoihin. Sisältö- ja tilanneanalyysi ovat teemahaastattelussa olennainen osa. Myös haastateltavien valitsemiseen tulee käyttää aikaa ja harkintaa, jotta haastateltavilta saadaan paras mahdollinen tieto ja kokemus tutkimuksen aiheesta. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006b.)

Opinnäytetyössämme haastattelimme uutena alalle tulevia, loppuvaiheen sairaanhoitaja-opiskelijoita. Uutena alalle tulevilla opiskelijoilla tarkoitamme opiskelijoita, joilla ei ole aiempaa tutkintoa sosiaali- ja terveysalalta. Tämän takia emme haastatelleet esimerkiksi lähihoitaja-taustaisia opiskelijoita. Ensisijaisesti haastattelimme samaan aikaan aloittaneita opiskelijoita, jotta tutkinnon rakenne on ollut mahdollisimman samanlainen. Pyrimme haastattelemaan eri ikäisiä opiskelijoita, jotta saamme mahdollisimman kattavasti erilaisia kokemuksia ja näkökulmia. Teemat (liite 1) olimme valinneet niin tietopohjan, kuin opintojen sisällön perusteella. Valitsimme teemat olivat suhteellisen laajoja, sillä emme halunneet johdatella haastattelun kulkua liian tarkoilla kysymyksillä, vaan halusimme antaa haastateltavien omien kokemusten kuulua.

4.3 Aineistonkeruuprosessi

Aineistonkeruuprosessi alkoi haastattelun teemojen määrittämisellä. Luimme aiheita aiemmin käsitelleitä tutkimuksia, ja valikoimme teemoihin sieltä nousseita osa-alueita. Lisäksi peilasimme niitä opintojen rakenteeseen ja erilaisiin osa-alueisiin. Teemoiksi valikoimme neljä eri osa-aluetta opinnoista. Teemat olivat teoriaopinnot, työharjoittelu, taitopajatyökentely ja simulaatio sekä tutorointi ja opettajat. Tämän jälkeen loimme haastattelurungon. Teimme alustavat haastattelukysymykset eri teemoihin, mikä helpotti haastattelun sujuvaa etenemistä. Teemat ja haastattelukysymykset liitimme saatekirjeeseen (liite 2), joka lähetettiin haastateltaville noin viikkoa ennen sovittua haastatteluajankohtaa.

Haastattelimme opinnäytetyöhömme kuutta opiskelijaa. Valitsimme haastatteluun osallistuvat opiskelijat tarkasti, jotta saimme kerättyä mahdollisimman hyvin tutkimuskysymykseen vastaavaa aineistoa. Lähestyimme potentiaalisia haastateltavia opiskelijoiden yhteisissä WhatsApp –ryhmissä. Osaan haastateltavista otimme yhteyttä toisen opiskelijan suosituksesta. Haastateltavia yhdistivät loppuvaiheen opinnot ja se, että heillä ei ollut aiempaa tutkintoa sosiaali- ja terveysalalta. Haastateltavien ikähaarukka oli 20–40 vuotta. Kuuden

haastattelun jälkeen haastattelumateriaali alkoi saturoitumaan, joten päätimme, että haastattelumateriaali oli riittävä opinnäytetyön kannalta.

Haastattelut suoritettiin maalisi- ja huhtikuun aikana vuonna 2021. Toteutimme haastattelut etänä Microsoft Teams-sovelluksen avulla. Haastateltavilta kysyttiin haastattelun alussa lupa haastattelun nauhoittamiseen ja nauhoitetun materiaalin käyttöön opinnäytetyössä. Lisäksi annoimme mahdollisuuden lukea puhtaaksi kirjoitettu haastattelumateriaali ennen aineiston tarkempaa analyysiä, jotta pystyisimme lisäämään opinnäytetyön luotettavuutta. Lisäksi korostimme haastattelun anonymiteettiä kertomalla aineiston säilyttämiseen ja hävittämiseen liittyviä yksityiskohtia. Haastatteluiden kesto vaihteli 20 minuutista 40 minuuttiin. Haastatteluita tehdessämme olimme samassa paikassa mahdollisten ongelmatilanteiden välttämiseksi. Yhteysongelmia tai muitakaan haastattelua vaikeuttaneita tekijöitä ei haastatteluiden aikana esiintynyt. Haastattelut etenivät sujuvasti ja monesta haastateltavasta huomasi, että he olivat valmistautuneet haastattelutilanteeseen. Myös haastattelijoiden roolit olivat jaettu etukäteen ja tämä osaltaan vaikutti haastatteluiden sujuvuuteen. Haastattelujen jälkeen haastattelumateriaali litteroitiin, eli kirjoitettiin puhtaaksi, ja lähetettiin halukkaille haastateltaville tarkistettavaksi sähköpostitse.

4.4 Analyysimenetelmä

Sisällönanalyysissä tarkastellaan aineistoa yhtäläisyyksiä ja eroja etsien, eritellen ja tiivistäen. Sisällönanalyysissä tarkastellaan jo valmiiksi tekstimuotoisia aineistoja. Sisällönanalyysissä tutkittavat tekstit voivat olla esimerkiksi kirjoja, haastatteluita tai puheita. Sisällönanalyysin avulla muodostetaan tiivistetty kuvaus tai käsitys tutkittavasta ilmiöstä, joka liittää tulokset laajempaan kontekstiin, ja aihetta koskeviin aiempiin tutkimustuloksiin. Laadullisessa sisällönanalyysissä materiaali pilkotaan osiin, käsitteellistetään ja sen jälkeen järjestetään uudelleen uudelleenkokonaisuudeksi. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006c.)

Aineiston analysoinnin aloitimme jo aineiston keräysvaiheessa. Aloitimme lukemaan saamiamme vastauksia, litteroimaan niitä, sekä muodostamaan alustavaa mielipidettä aineiston perusteella. Jaoimme haastattelumateriaalin puoliksi, jotta litteroitavan aineiston määrä olisi molemmille kohtuullinen. Tämän jälkeen jaoimme litteroidun materiaalin toisillemme reflektointia varten. Puhtaaksi kirjoitetut haastattelut lähetimme niille haastateltaville, jotka olivat toivoneet materiaalin luettavakseen. Saamamme aineiston luimme läpi useita kertoja, ja reflektoimme lukemaamme yhdessä. Kun olimme saaneet alustavan mielipiteen muodostettua, aloitimme koodaamaan aineistoa. Ensin jaottelimme vastaukset teemoittain. Tä-

män jälkeen pilkoimme teemat vielä pienempiin osiin kysymysten mukaan. Lopuksi värikoodasimme aineiston, jotta saimme siitä helppolukuisemman ja selkeämmän. Aloimme etsimään vastauksista kysymyksittäin yhtäläisyyksiä, jonka jälkeen yhdistelimme ne teemojen mukaan isompiin yläkategorioihin. Materiaalia lukiessamme keräsimme ylös sopivia sitaatteja, jotka lisäsimme tutkimuksen tuloksiin lisäämään sen luotettavuutta. Taulukossa 1 esitettyinä esimerkkejä analyysiprosessista.

ALKUPERÄINEN ILMAUS	PELKISTETTY ILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
<p>Teoriaopinnot ovat olleet mielestäni laihat. Koen, että teoriaopinnot eivät ole tarpeeksi tukeneet ammatillista kasvua.</p> <p>No onhan ne (teoriaopinnot) tottakai varmasti vaikuttanu, mutta kyl mä koen, että noi harkat on enemmän vaikuttanu.</p>	<p>Teoriaopinnot jääneet riittämättömiksi ammatillisen kasvun kannalta.</p> <p>Vaikutus ammatillisen kasvun kannalta vähäisempi, kuin käytännön harjoituksilla</p>	<p>Teoriaopintojen vaikutus ammatillisen kasvun prosessissa.</p>	<p>Teoriaopinnot ammatillisen kasvun prosessissa.</p>
<p>Mä oon kyl kokenu simulaatiot sillee niinku opettavaisena. Mut ehkä niihin on aina liittyny aika paljon sellasta jännitystä.</p> <p>Ehkä noista simulaatioista on jääny päällimmäisenä sellai jotenki kauhee jännitys.</p> <p>Mut joo kylhän noi (taitopajat) on todellaki hyviä. Että just niit toistoja, ku saa tehtyy. On todella hyviä.</p> <p>Et ku niitä (taitopajoja) ei ehtiny kunolla käydä, ja oli ehkä siis liian vähän</p>	<p>Simulaatiot koetaan hyödyllisenä oppimisen kannalta.</p> <p>Simulaatiotilanteet on koettu jännittävinä.</p> <p>Taitopajatyöskentely koettiin hyödyllisenä oppimisen kannalta.</p> <p>Taitopajojen määrä ja niihin varattu aika koettiin liian vähäiseksi.</p>	<p>Simulaatiotyöskentelyn vaikutukset oppimiseen.</p> <p>Taitopajatyöskentelyn vaikutukset oppimiseen.</p>	<p>Taitopaja- ja simulaatiotyöskentely ammatillisen kasvun prosessissa.</p>

aikaa, ja ehkä liian vähän myös taitopajoja muutenki.			
<p>No siis koen sen (harjoittelun) kyllä tosi merkittävänä, ellen jopa merkittävimpänä, jos mä mietin tätä koulutusta.</p> <p>No mun mielestä se (harjoittelu) on ihan tota ihan se ydin tässä hommassa.</p> <p>Ohjaajathan on tietysti tosi tärkeitä kyllä.</p> <p>No kaikista eniten siis ammattitaitoiset, ja motivoituneet, siis ohjaamiseen motivoituneet ohjaajat.</p>	<p>Merkityksellisin tekijä ammatillisen kasvun kannalta.</p> <p>Ohjaajien merkitys ammatillista kasvua tukevana tekijänä suuri.</p>	<p>Harjoittelun merkitys ammatillisen kasvun prosessissa.</p> <p>Ammatillista kasvua tukevat tekijät harjoittelupaikassa.</p>	<p>Käytännön harjoittelu ammatillisen kasvun prosessissa.</p>
<p>No, mun mielestä tutoropettaja on ainaki hyvin tukenu, et se on niinku ollu tosi kannustava ja yrittää aina jotain ratkasuja keksiä.</p> <p>Mä en ehkä koe, et välttämättä siit turoista ois ollu mun ammatillisen kehittymisen kannalta kauheesti mitään sanottavaa.</p> <p>Jotenki ehkä tuntuu, että opettajat on ollu vähän kaukasia.</p> <p>No mä on siis muistiinpanoihin kirjoittanu, että ei ehkä niin merkittävä osuus kuitenkaan oo.</p>	<p>Tutoropettajan merkitys ammatillisen kasvun kannalta jakaa mielipiteitä.</p> <p>Muiden opettajien merkitys ammatillisen kasvun kannalta vähäisempi.</p>	<p>Tutoropettajan merkitys ammatillisen kasvun kannalta.</p> <p>Muiden opettajien merkitys ammatillisen kasvun kannalta.</p>	<p>Tutorointi ja opettajat ammatillisen kasvun prosessissa.</p>

Taulukko 1. Esimerkki aineiston analyysistä

5 Tulokset

5.1 Teoriaopinnot ammatillisen kasvun prosessissa

Teoriaopinnot koettiin tärkeänä taustavaikuttajana työharjoitteluille, ei niinkään ammatilliselle kasvulle merkittävänä tekijänä. Teoriaopintoja pidettiin perustana tutkimusnäyttöön pohjautuvalle hoitotyölle, ja niiden avulla haastateltavat kokivat pystyvänsä perustelemaan omaa toimintaansa sairaanhoitajina. Teoriakurssien sisältöä haastateltavat pitivät suppeana. Moni kertoi kokeneensa tarvetta palata laajentamaan ja kertaamaan teoriaopintoja omalla ajalla työharjoitteluun valmistautuessa, tai sen aikana. Haastateltavat kokivat, että teorian ja käytännön yhdistäminen oli haastavaa etenkin opintojen alkuvaiheessa, koska aiempaa kokemusta sosiaali- ja terveysalalta ei ollut. Teorian ja käytännön yhdistäminen tuntui konkretisoituvan haastateltaville vasta työharjoitteluiden aikana, ja toistojen määrä koettiin ymmärrystä edistävänä tekijänä.

Oon sitte ite ottanu enemmänki selvää asioista ja tuntuu et ehkä se teoriapohja on jääny jotenki täs koulutukses vähän niinku hataraksi. (haastateltava 6)

Teoriaopinnot ovat olleet mielestäni laihat. Koen, että teoriaopinnot eivät ole tarpeeksi tukeneet ammatillista kasvuani, koska moni asia, jonka on teoriassa opetellut koulussa, on auennut vasta selkeästi työharjoittelussa. (haastateltava 1)

Haastateltavat kokivat, että teoriaa opetetaan lähiopetuksena liian vähän. Haastateltavat kaipasivat myös enemmän teorian ja käytännön yhdistämistä. Moni piti luentotyypisistä opetustavasta, mikäli sisältö oli tarkoituksenmukaista. Lisäksi opettajan merkitys luentotyypisessä oppimisessä korostui. Haastateltavat antoivat arvoa opettajan omille kokemuksille ja keskustelevalle opetustyyliille. Monilla kursseilla käytössä olevaa käänteiseen oppimiseen perustuvaa case-työskentelyä pidettiin toisaalta hyvänä tapana oppia asioita, sillä itsenäinen tiedonhaku koettiin oppimista tukevana työskentelytapana. Toisaalta taas case-työskentelyn haasteena nähtiin ryhmädynamiikan haasteet, sekä oppimisen rajautuminen vain oman ryhmätyön sisältöön. Erityisesti ammatillisten opintojen koettiin tukevan ammatillista kasvua, ja oman alan teoriaopintoihin kaivattiin lisää opetusta. Esimerkiksi anatomian ja lääkehoidon opinnoille koettiin lisätarvetta.

Mutta etenkin se, että kun harjoitellaan teoriaa, niin tehtäisi myös vähän enemmän, koululla on kuitenkin hienot tilat ja hienot välineet, ja mahdollisuus harjoitella käden-taitoja ja näin tukea teoreettista osaamista. (haastateltava 1)

5.2 Taitopaja- ja simulaatiotyöskentely ammatillisen kasvun prosessissa

Simulaatiotyöskentely koettiin tärkeäksi osaksi ammatillisen kasvun prosessia. Monille haastateltaville jäi simulaatiotilanteesta päällimmäisenä mieleen jännitys tilannetta kohtaan. Simulaatiotyöskentelyn oppimista heikentävänä tekijänä koettiin se, että tilanteesta tuli ikään kuin suoriutumista. Tähän johtaneiksi syiksi kuvattiin tilannetta tarkkailevat opiskelijat sekä epävarmuus siitä, miten simulaatiotilanteessa tulee toimia. Haastateltavien vastauksissa korostui opettajan roolin merkitys simulaatiotilanteen mielekkyydessä. Opettajan toivottiin edistävän kannustavaa ja epäonnistumiset sallivaa ilmapiiriä.

Enemmän se jännitys on ollu siinä isoimpana osana, nii sitte se oppiminen on vähä jääny ehkä pienemmälle. (haastateltava 4)

Myös taitopajoilla koettiin olevan merkittävä rooli ammatillisen kasvun prosessissa. Taitopajojen sisällöllä oli suuri vaikutus siihen, kuinka hyödylliseksi taitopaja koettiin. Erilaisten kädentaitojen harjoittelu koettiin tärkeänä. Haastateltavat kokivat, että ammatillisen kasvun kannalta erityisesti taitopajojen määrä oli liian vähäinen. Myös simulaatiotilanteiden määrää pidettiin vähäisenä. Haastateltavat kokivat, että taitopajojen ja simulaatiotilanteiden vähäisen määrän lisäksi haastetta toi oppimiselle asetettu liian tiukka aikataulu. Tiukasta aikataulusta johtuen toistojen määrä jäi haastateltavien mielestä monissa asioissa liian vähäiseksi. Esimerkeiksi nostettiin kädentaidot, kuten kanylointi ja pistäminen.

Et justinsa ku ei ollu itellä mitää lähihoitajapohjaa, ja kaikki oli ihan uutta, nii tuntu et niitäki oli tosi vähän. Ja esimerkiksi joku kanylointi tai muut tälläset, ni sitte se oli vaan se yks kerta, mikä harjoiteltiin. (haastateltava 6)

5.3 Käytännön harjoittelu ammatillisen kasvun prosessissa

Tietopohja tuntui haastateltavien mielestä ohuelta harjoitteluun mentäessä. Varsinkin opintojen loppuvaiheessa harjoittelupaikkojen vaativuuden lisääntyessä oma osaaminen tuntui riittämättömältä. Osa haastateltavista koki jopa häpeän tunteita harjoitteluun mentäessä johtuen omasta mielestä riittämättömästä osaamisesta. Käytännön harjoittelujaksot koettiin ammatillisen kasvun ja ammatti-identiteetin rakentumisen kannalta kaikkein tärkeimmäksi osa-alueeksi. Harjoitteluja pidettiin koko sairaanhoitajakoulutuksen ydinasiana. Moni haastateltava koki huomanneensa ammatillisen kasvun kaikista konkreettisimmin juuri harjoittelujen aikana tai niiden jälkeen. Harjoitteluissa konkretisoitui tunne omasta osaamisesta, mikä osaltaan tuki ammatti-identiteetin rakentumista ja ammatillista kasvua. Haastateltavien mielestä harjoittelut olivat tärkein tekijä myös oman erikoisalan löytymiseen.

Minua suorastaan hävetti mennä harjoitteluun tällä tietopohjalla. (haastateltava 1)

No onhan se tosi iso se rooli siinä. Kyllä musta noi harkat on ne, missä sitä just saa sen opin, ja sitte alkaa jotenki mieltämään ittesä hoitohenkilökuntaan kuuluvaks. (haastateltava 2)

Oman ammatillisen kehityksen kannalta merkittäviksi tekijöiksi haastateltavat nostivat oman motivaation harjoittelua kohtaan, sekä itselle mieluisen harjoittelupaikan löytymisen. Lisäksi haastateltavat korostivat ohjaamiseen motivoituneen ohjaajan merkitystä. Myös henkilökehioiden, harjoittelupaikkojen yleisen ilmapiirin ja opiskelijamyönteisyyden nähtiin olevan omaa kasvua tukevia tekijöitä. Vastuu koettiin oman oppimisen kannalta olennaisena asiana. Tästä syystä VOO-harjoittelumalli ja harjoitteluiden opinnollistaminen koettiin mieluisena. Myös omasta työstä saadun palautteen määrän merkitystä korostettiin.

Mitä enemmän sä saat sitä hihnaa, vapauksia ja vastuuta, nii sitä enemmän sitä kyl niinku oppii. (haastateltava 3)

5.4 Tutorointi ja opettajat ammatillisen kasvun prosessissa

Haastateltavien kokemukset tutoropettajan merkityksestä ammatilliseen kasvuun ja ammatti-identiteetin muodostumiseen olivat kaksijakoiset. Toiset kokivat tutoropettajien tuen

olleen merkityksellistä, toisten mielestä tutoropettajat jäivät etäisiksi, tai niitä ei pidetty kovin merkityksellisinä. Tutoropettajien kannustava asenne ja nopea tavoitettavuus koettiin tärkeänä ja opintojen sujuvuutta edesauttavana tekijänä. Muiden opettajien roolia ei pidetty tärkeänä oman ammatillisen kasvun ja ammatti-identiteetin rakentumisen kannalta. Opettajien koettiin kyllä auttavan tarvittaessa, mutta muuten vuorovaikutus jäi vähäiseksi ja opettajat koettiin etäisiksi. Ammatti-identiteetin näkökulmasta omia kokemuksiaan jakaneet opettajat nähtiin arvokkaina roolimalleina.

Ainaki tutoropettaja on ollu isona tukena ja paljon on ohjeistanu opintojen aikana alusta loppuun asti. (haastateltava 4)

Hyvin oman onnen nojassa on kyllä saanu olla. En koe et omalta tutorilta ois ihan kauheesti mitää saanu. (haastateltava 3)

Harjoitteluja ohjaavien opettajien tuki ja merkitys harjoittelun aikana kyseenalaistettiin. Haastateltavien kokemusten mukaan yhteydenpito jäi harjoittelun tavoitteiden jakamiseen ja arviointiin. Harjoittelua ohjaava opettaja ei välttämättä tunne opiskelijaa tai opiskelijan opintopolkua lainkaan. Tämä ei haastateltavien kokemuksen mukaan tuo lisäarvoa ammatilliselle kasvulle harjoittelun aikana. Osa haastateltavista koki, että harjoittelujen aikana tuen tarve olisi ollut suurempi.

Koen, että opettajat ovat tietyllä tavalla meille esikuvia, ja antavat sitä suhtautumista siihen tulevaan ammattiin ja niihin eettisiin asioihin. (haastateltava 1)

Osa opettajista, jotka tekee, tai on tehneet, lähiaikoina kenttätöitä, on tuoneet tavallaan sitä hoitajan näkökulmaa, eikä sit vaan tavallaan opettajana. (haastateltava 6)

6 Pohdinta

6.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry (2020) on julkaissut ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Ohjeen mukaan opinnäytetyötä tekevän opiskelijan on hallittava hyvä tieteellinen käytäntö opinnäytetyöprosessissa. Lisäksi opiskelijan tulee tietää tieteellisen käytännön vastuut, yleiset periaatteet ihmisiin kohdistuvassa tutkimuksessa sekä eettisen ennakoarvioinnin lähtökohdat, ja niiden tarpeellisuus.

Opinnäytetyössämme noudatimme tutkimuksen yleisiä eettisiä periaatteita. Näitä tutkimusta ohjaavia yleisiä eettisiä periaatteita kuvataan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeessa ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa (2019, 7). Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan kaikilla tieteenaloilla tutkijan työtä tulee ohjata samat yleiset eettiset periaatteet. Tutkijoiden tulee kunnioittaa tutkittavien henkilöiden ihmisarvoa sekä itsemääräämisoikeutta. Tutkimuksen teossa tulee huomioida perustuslain mukaiset oikeudet. Näitä ovat muun muassa oikeus elämään, sananvapaus ja oikeus yksityisyyteen.

Noudatimme opinnäytetyössämme myös TENKin ohjeita hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Hyvän tieteellisen käytännön tunnustamia toimintatapoja ovat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. Näitä toimia noudatetaan tutkimuksen jokaisessa vaiheessa. Tutkimuksessa käytetään tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia, sekä eettisesti oikeudenmukaisia tutkimus-, tiedonhankinta ja arviointimenetelmiä. Tutkimus tulee suunnitella, toteuttaa, raportoida ja tallentaa tieteelliselle tiedoille asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. Tarvittavien tutkimuslupien hankkiminen on osa eettisesti kestävästä prosessista. (TENK 2021.) Opinnäytetyöstämme ei aiheutunut tutkittaville henkilöille tai yhteisölle minkäänlaista riskiä, vahinkoa tai haittaa, joten emme kokeneet tarvetta eettiselle ennakoarvioinnille, joka myös joissakin tapauksissa kuuluu tutkimuksen eettiseen arviointiprosessiin.

Nojasimme opinnäytetyössämme myös sairaanhoitajien eettisiin ohjeistuksiin. Sairaanhoitajaliiton eettisten ohjeiden tarkoituksena on tukea sairaanhoitajien eettistä päätöksentekoa heidän työssään. Ohjeessa määritellään sairaanhoitajan tehtävät, vastuut ja velvollisuudet. Sairaanhoitajat vastaavat myös itse oman alansa asiantuntijuudesta, koulutuksen kehittämisestä, tieteellisyyden edistämisestä sekä ammatin sisällön syventämisestä. (Sairaanhoitajaliitto 2021.)

Opinnäytetyötämme varten teimme yhteistyösopimuksen LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyösopimuksen jälkeen täytimme tietosuojalomakkeen (liite 3), jonka liitimme

tutkimuslupahakemukseen (liite 4). Tietosuojalomaketta täyttäessämme pohdimme opinnäytetyöhömmä liittyviä tietosuoja-asioita. Vasta tutkimusluvan saatuaamme aloimme lähestymään mahdollisia haastateltavia. Haastatteluiden jälkeen aineiston keruu ja litterointi suoritettiin anonymisti. Olimme tarkkoja siitä, että haastateltavien nimet eivät tulleet esille missään vaiheessa opinnäytetyöprosessia. Ketään haastateltavaa ei pystynyt identifioimaan vastauksista. Emme joutuneet opinnäytetyötämme varten keräämään tarkkoja henkilötietoja. Aineistoon ei ollut pääsyä muilla kuin opinnäytetyön tekijöillä. Aineisto hävitettiin opinnäytetyön valmistuttua.

Eettisyyden lisäksi tutkimuksen teossa tulee arvioida sen luotettavuutta koko prosessin ajan. Tapoja lähestyä tutkimuksen luotettavuutta on useita. Laadullisen tutkimuksen arvioimisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi validiteetin (aineiston analyysimittareiden pätevyys) käsitettä. Laadullisen tutkimuksen arvioimisessa korostuu luotettavuuden ohella myös tutkimuksen uskottavuus. Tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia, ja tutkimusmenetelmien on sovelluttava tutkimuksen tekoon. Yksi lähestymistapa voi olla myös yleistettävyyden tai siirrettävyyden arviointi: voiko tutkimuksen tuloksia yleistää tai siirtää muihin kohteisiin tai tilanteisiin. (Jyväskylän yliopisto 2010.) Tutkimuksen luotettavuuteen voidaan siis vaikuttaa esimerkiksi tarkoituksenmukaisella ja riittävän kattavalla tutkimusaineistolla. Myös kohde-ryhmän huolellinen ja asianmukainen määrittely lisää mielestämme tutkimuksen luotettavuutta.

Tuomen ja Sarajärven (2009, 140–141) mukaan laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida monella tapaa. Yllä mainittujen asioiden lisäksi Tuomi ja Sarajärvi listaavat tärkeiksi osa-alueiksi muun muassa tutkimuksen ajallisen keston, aineistonkeruumenetelmän ja siihen mahdollisesti liittyvät erityispiirteet, sekä mahdolliset eteen tulevat ongelmat ja niiden ratkaisut. Tutkijan on myös pohdittava omaa sitoutumistaan tutkimukseen. Miksi tutkimusta on alettu tekemään, miksi se on tutkijan mielestä tärkeä ja onko tutkijalla ollut mahdollisia ennako-oletuksia tuloksista ennen tutkimuksen aloittamista. Tuomi ja Sarajärvi korostavat myös tutkimuksen raportoinnin tärkeyttä. Raportointi tehdään yksityiskohtaisesti ja tarkasti. Raportin ja sen esiin tuomien vastausten on oltava selkeitä.

Opinnäytetyömme luotettavuutta edistimme toimimalla koko prosessin ajan työparina. Haastattelut, aineiston analyysi, tutkimuksen teoriapohja sekä kirjoitusprosessi on suoritettu yhdessä. Näin olemme saaneet muodostettua yhteisen näkemyksen kaikista opinnäytetyön vaiheista. Haastatteluiden sisällöstä pidimme tutkijanpäiväkirjaa, josta oli helppo tarkistaa jälkikäteen haastatteluihin liittyviä asioita. Haastateltavilta kysyttiin ennen haastattelua lupa materiaalin nauhoittamiseen ja käyttämiseen. Halukkaille myös lähetettiin litteroitu materiaali tarkistettavaksi, jotta väärinymmärryksiltä vältyttäisiin. Haastateltavat valittiin tarkasti

opinnäytetyön kriteerien mukaisesti. Soveltuvuus myös varmistettiin tarvittaessa ennen haastattelua. Opinnäytetyön luotettavuutta lisää myös se, että tutkimustulokset noudattavat samaa linjaa aiempien aiheesta tehtyjen tutkimusten kanssa.

6.2 Tulosten tarkastelua

Loppuvaiheen sairaanhoitajaopiskelijoina olimme ehtineet tarkastella matkaamme sairaanhoitajiksi useaan eri otteeseen, useasta eri näkökulmasta. Olemme molemmat aikuisopiskelijoita, joten meillä on ollut vertailupohjaa aiemmista opinnoista sekä työelämästä. Näiden pohjalta olemme käyneet lukuisia keskusteluja opintojen sisällöstä ja toteutuksesta. Opinoissamme on ollut paljon hyvää, mutta olemme havainneet myös kehityksen kohteita. Halusimmekin opinnäytetyömme avulla selvittää, ovatko muiden sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemukset ammatillisesta kasvusta olleet samansuuntaisia, kuin meilläkin, ja onko opintojen kehittämislle tarvetta.

Yksi keskeisimmistä havainnoista oli opinnäytetyömme haastateltavien kokemukset liian vähäisestä lähiopetuksen määrästä opintojen jokaisella osa-alueella. Erityisesti oman alan osaamista tukevien opintojen lähi- ja teoriaopetuksen määrää toivottiin suuremmaksi. Myös aikaisemmat aiheesta tehdyt tutkimukset tukevat omaa näyttöämme. Sairaanhoitajaliitto (2019) teki vuonna 2019 kyselyn sairaanhoitajaopiskelijoille opintoihin liittyen. Vastaajia tutkimuksessa oli 444 ja suurin osa vastaajista oli loppuvaiheen opiskelijoita. Kyselyn mukaan 56 prosenttia vastaajista koki lähiopetuksen määrän liian vähäiseksi. 54 prosenttia vastaajista oli myös sitä mieltä, että lähiopetus ei kohdennu oikeisiin asioihin. Lähiopetukseen toivottiin lisää hoitotyöhön keskittyviä opintoja, ja sairaanhoitajan työn kannalta tärkeitä taitoja. Simulaatiotyöskentelyn määrää piti liian vähäisenä 52 prosenttia vastaajista

Merkityksellisimmäksi asiaksi ammatillisen kasvun ja ammatti-identiteetin rakentumisen kannalta opinnäytetyömme haastateltavat kokivat käytännön harjoittelun sairaanhoitajakoulutuksessa. Myös Stoltin pro gradu –tutkielmassa (2011, 81-82) opiskelijan oppimista harjoittelussa tukivat esimerkiksi opiskelijan motivoituneisuus, opiskelijan saama vastuu, konkreettinen tekeminen sekä harjoittelun ohjaukset. Nämä kaikki asiat nousivat esiin myös omassa opinnäytetyössämme. Mielenkiintoisia näkemyksiä saimme myös opinnäytetyömme haastateltavien kokemuksista tutoroinnin ja muiden opettajien vaikutuksesta ammatilliseen kasvuun. Toisille haastateltaville tutoropettajat olivat tärkeä tuki opintojen aikana, kun taas osa haastateltavista ei kokenut saavansa tutoropettajan tuesta lisäarvoa opintojensa aikana. Haastateltavat myös kokivat, että tuen tarve olisi mahdollisesti ollut suurempi kuin tuki, jonka he ovat opintojen aikana saaneet. Kautta linjan haastateltavat

kokivat opettajien jäävän etäisiksi. Omien kokemusten jakamista hoitotyöstä toivottiin opinnäytetyömme haastateltavien mukaan enemmän. Tammisen tekemässä pro gradu tutkimuksessa (2011, 16-17) korostui sairaanhoitajaopiskelijan ja sairaanhoitajaopettajan välisen suhteen merkitys opintojen kannalta. Hyvän suhteen koettiin Tammisen mukaan muodostuvan hyvän ohjauksen sekä henkisen ja konkreettisen tuen saatavuudesta. Myös opettajan helppo lähestyttävyyys koettiin merkitykselliseksi opintoja tukevaksi asiaksi Tammisen tutkimuksessa.

Haastattelun lopuksi kysyimme kaikilta vastaajilta, miltä sairaanhoitajan ammattiin valmistuminen tuntuu. Haastateltavien tunteet valmistumisen kynnyksellä olivat moninaiset. Haastateltavat kokivat toisaalta jännityksen, mutta myös helpotuksen tunteita. Haastateltavat pohtivat tulevassa työelämässä pärjäämistä, ja osa haastateltavista koki ylpeyttä sairaanhoitajan ammattiin valmistumisesta. Haastateltavien mielestä tällä alalla on paljon opittavaa vielä valmistumisen jälkeenkin. Haastateltavat tiedostivat myös sen, että mitä ammatilliseen kasvuun tulee, ei sairaanhoitaja tule koskaan olemaan valmis, vaan kasvu ja kehitys tulevat jatkumaan koko uran ajan.

No must tuntuu kyl ihan niinku tosi hienolta, et kohta voi sanoa ite et on sairaanhoitaja. Ite kuitenkin on tosi ylpee, että saa hoitoalalla olla töissä. (haastateltava 2)

6.3 Jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyöprosessin aikana meille heräsi runsaasti ideoita aiheen jatkotutkimista varten. Lähiopetuksen määrän vähäisyys sairaanhoitajakoulutuksessa oli yksi suurimmin esiin nousseita asioita opinnäytetyössämme. Tämä on mielestämme jatkotutkimuksen arvoinen aihe opintojen jokaisella osa-alueella. Tutkimalla sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia opintojen sisällöstä ja määrästä saataisiin lisää arvokasta tietoa sairaanhoitajakoulutuksen kehittämistä varten.

Toinen mielenkiintoinen opinnäytetyössämme esiin noussut näkökulma oli opettajien ja harjoittelujen ohjaajien rooli ammatillisen kasvun prosessissa. Jatkossa aihetta voisi tarkastella tarkemmin, ja keskittyä esimerkiksi harjoittelun ohjauskäytäntöihin. Olisiko opiskelijan ammatillisen kasvun kannalta hyödyllisempää, jos harjoittelua ohjaava opettaja tuntisi opiskelijan opintopolun paremmin? Näin ollen esimerkiksi opiskelijan kehityskohteisiin olisi luontevampaa tarjota lisää tukea.

Lähteet

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 15.4.2021. Saatavissa: <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINNÄYTETÖIDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Brekelmans, G., Maassen, S., Poell, R., Weststrate, J., Geurdes, E. 2016. Factors influencing nurse participation in continuing professional development activities: Survey results from the Netherlands. *Nurse Education Today* 40 (2016) 13-19. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0260691716000551>

Eteläpelto, A., Vähäsantanen, K. 2010. Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona. Teoksessa Asunmaa, T., Rähä, P. (toim.) Samalta viivalta 4. PS-kustannus. Viitattu 10.02.2021. Saatavissa: https://blogs.helsinki.fi/tum402-teologinen-tyoelamajakso/files/2018/12/Etelapelto_ammattillinen_identiteetti_sivu45.pdf#page=47

Haralur, S., Al-Malki A. 2014. Student perception about efficacy of preclinical fixed prosthodontic training to facilitate smooth transition to clinical context. *Journal of Education and Health Promotion* 3/2014. Wolters Kluwer – MedKnow. Viitattu: 21.4.2021. Saatavissa: https://www.jehp.net/temp/JEduHealthPromot3173-3446989_093429.pdf

Heikkilä, M. 2015. Terveystieteiden koulutuksessa saavutettu ammatillinen osaaminen. Turun yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 8.5.2021. Saatavissa: https://www.utu.fi/bitstream/handle/10024/103760/Gradu_Heikkil%C3%A4_hoitotiede_2015.pdf?sequence=2

Hytönen, P. 2012. Sosiaalityöntekijän ammatti-identiteetin muovautuminen ja moniammatillinen yhteistyö. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 11.4.2021. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/40991/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201302261271.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Janhonen, S., Nikkonen, M. 2001. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. 2., uudistettu painos. Helsinki: WSOY, 21.

Janhonen, S., Vanhanen-Nuutinen L., 2004. Kohti asiantuntijuutta- Oppiminen ja ammatillinen kasvu sosiaali- ja terveysalalla. Vantaa: WSOY, 17-18.

Jyväskylän yliopisto. 2015. Laadullinen tutkimus. Viitattu 18.12.2020. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Jyväskylän yliopisto. 2010. Tutkimuksen toteuttaminen. Viitattu 4.1.2021. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen>

Kalliomäki, A., 2011. Ammatillinen identiteetti korkeakouluopiskelijoilla. Jyväskylän Yliopisto. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 10.02.2021. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/26674/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201103161896.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kauppila, E., 2021. Opiskelijamoduuli oppimisympäristönä hoitotyön koulutuksessa – integratiivinen kirjallisuuskatsaus. Turun yliopisto. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 8.5.2021. Saatavissa: https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/151560/Kauppila_Elise_opinayte.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kellomäki, M., 2013. Simulaatio hoitotieteen asiantuntijan vuorovaikutuskoulutuksessa – opiskelijoiden kokemuksia. Itä-Suomen yliopisto. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 21.4.2021. Saatavissa: https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/12447/urn_nbn_fi_uef-20130530.pdf?sequence=-1

Kelly, J., Mcallister, M., 2013. Lessons students and new graduates could teach: A phenomenological study that reveals insights on the essence of building a supportive learning culture through preceptorship. Contemporary Nurse. Viitattu 8.5.2021. Saatavissa: https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.5172/conu.2013.44.2.170?casa_token=7dxgP6jnXSEAAAAA:YM-cjXSLJxN_Uns4zo8GiSSq_tm4Q0VsWvxsa9PPfqA1TEp5g-rT5_w1vR3oFI-KezZVcsxB3N-rYIIA

Kojo, S., 2017. Käytännön harjoittelussa oppiminen Turun yliopiston sosiaalityön opiskelijoiden kokemana. Turun yliopisto. Sosiaalityöiden laitos. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 15.4.2021. Saatavissa: <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/144441/Kojo%20Sofia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kopakka, K., 2020. Ammatillisen identiteetin rakentuminen. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta. Kandidaatintutkielma. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/123389/KopakkaKatariina.pdf?sequence=2>

Kristoffersen, M. 2020. Does professional identity play a critical role in the choice to remain in the nursing profession? NursingOpen. DOI: 10.1002/nop2.862. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/nop2.862>

Kyoko, A., Takashi, A., Satoh, M., Watanabe, I., Yukari, H. 2018. Health indicators as moderators of occupational commitment and nurses intention to leave. Japan Journal of Nursing Science. 10.1111/jjns.12277 Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/jjns.12277>

LAB University of Applied Sciences. 2020a. Tietoa meistä. Viitattu 17.12.2020. Saatavissa: <https://lab.fi/fi/info/tietoa-meista>

LAB University of Applied Sciences. 2020b. Sairaanhoidaja (AMK), päivätoteutus, Lahti, 210 op. Viitattu 17.12.2020. Saatavissa: <https://lab.fi/fi/koulutus/sairaanhoidaja-amk-paivatoteutus-lahti-210-op>

LAB University of Applied Sciences. 2021a. Simulaatiopalvelut. Viitattu 7.4.2021. Saatavissa: <https://lab.fi/fi/palvelu/simulaatiopalvelut>

LAB University of Applied Sciences. 2021b. Harjoittelut. Viitattu 7.4.2021. Saatavissa: <https://elab.lab.fi/fi/opintojen-suorittaminen/harjoittelut>

LAB University of Applied Sciences. 2021c. LAB-Duuni. Viitattu 7.4.2021. Saatavissa: <https://elab.lab.fi/fi/opintojen-suorittaminen/opintojen-suunnittelu/lab-duuni>

LAB University of Applied Sciences. 2021d. Tutorointi ja ryhmäedustaja. Viitattu 7.4.2021. Saatavissa: <https://elab.lab.fi/fi/opintojen-ohjaus-ja-palvelut/opiskelijoiden-ohjaus/tutorointi-ja-ryhmanedustaja>

Liljeström, V., 2013. Simulaatio-opetusmenetelmä lääkehoidon täydennyskoulutuksessa - röntgenhoitajien näkemyksiä. Itä-Suomen Yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 25.4.2021. Saatavissa: https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/13130/urn_nbn_fi_uef-20140237.pdf?sequence=-1&isAllowed=y

Montonen, V. 2018. Hoitajapula tulee, oletteko valmiina? Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimusorganisaation vetovoimaisuuden edistämisestä. Itä-Suomen yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/20603/urn_nbn_fi_uef-20181362.pdf?sequence=-1&isAllowed=y

Mäntylä, R., 2007. Ammatillinen kasvu ammattikorkeakoulussa. Teoksessa Saari, S., Varis, T. (toim.) Ammatillinen kasvu – Professional Growth. Keuruu: Otavan kirjapaino, 92-93, 95.

Ora-Hyytiäinen, E., 2004. Auttajasta reflektiiviseksi sairaanhoitajaksi- Ammattikorkeakouluopiskelijan kasvu ja kehittyminen ammattiin. Tampereen Yliopisto. Akateeminen väitöskirja. Viitattu 17.01.2021. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/67086/951-44-6076-6.pdf?sequence=1>

Peltoniemi, H. 2016. Terveys- ja pelastusalan opiskelijoiden kokemuksia moniammatillisesta simulaatio-opetuksesta Kuopiossa. Itä-Suomen yliopisto. Pro gradu- tutkielma. Viitattu 21.4.2021. Saatavissa: https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/16866/urn_nbn_fi_uef-20160819.pdf

Ruohotie, P., 2002. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Juva: WS Bookwell Oy, 9.

Saaranen-Kauppinen, A., Puusniekka, A. 2006a. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Viitattu 18.12.2020 Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L1.html>

Saaranen-Kauppinen, A., Puusniekka, A. 2006b. KvaliMOTV- Menetelmäopetuksen tietovaranto. Teemahaastattelu. Viitattu 10.02.2021. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_2.html

Saaranen-Kauppinen, A., Puusniekka, A. 2006c. KvaliMOTV- Menetelmäopetuksen tietovaranto. Teemahaastattelu. Viitattu 14.02.2021. Saatavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html

Sairaanhoitajaliitto. 2019. Kysely sairaanhoitajaopiskelijoille 2019- tulokset. Viitattu 11.4.2021 Saatavissa: https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/02/Opiskelijajakyselyn-tulokset_2019.pdf

Sairaanhoitajaliitto. 2020a Opiskele sairaanhoitajaksi. Viitattu 17.12.2020. Saatavissa: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/opiskele-sairaanhoitajaksi/>

Sairaanhoitajaliitto. 2020b Sairaanhoitajaliiton kysely ammattikorkeakoulujen opettajille, jotka opettavat sairaanhoitaja-, kättilö-, terveydenhoitaja- ja/tai ensihoitajaopiskelijoita. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/10/Opettajakyselyn-tulokset_2020_.pdf

Sairaanhoitajaliitto. 2021. Ammattietiikka ja kollegiaalisuus. Viitattu 4.1.2021. Saatavissa: <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/01/Sairaanhoitajien-eettiset-ohjeet.pdf>

Schatz, S., Marraffino, A., Allen, C., Tanaka, A. 2013. Human–Systems Integration, Simulation, and the Nursing Shortage. International Symposium on Human Factors and Ergo-

nomics in Health Care: Advancing the Cause. Viitattu 21.4.2021. Saatavissa: https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2327857913021026?casa_token=583ds68W3N8AAAAA:Ovfb6Fgw2xHehu-myk6alUL2SpFiw9rDjLubTxIRzooK8IUnHtXBAxns4ZT3-sEPLApWc8BDxez3KnQ

Sivonen, T. 2014. Sairaanhoidajaopiskelijoiden kokemuksia vuorovaikutuksesta sairaalatyöyhteisössä. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu- tutkielma. Viitattu 15.4.2021. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/44980/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201412193565.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Stolt, J. 2011. Opiskelijasta sairaanhoitajaksi. Käytännön harjoittelujaksot sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen identiteetin rakentumisen tukena. Lapin yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 4.3.2021. Saatavissa: <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/59607/Stolt.Jaana.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sutinen, A. Karjalainen, A. 2014. Ammatillinen pedagogiikka ja ammatillinen kasvu. Viitattu 11.4.2021. Saatavissa: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:5xmwZWhjVZwJ:scholar.google.com/+Mitä+on+ammattillinen+kasvu&hl=fi&as_sdt=0,5&as_vis=1

Säilä, T., Taatila, T., Jylhä, T & Petäjäjärvi M. 2017. VOO-toimintamalli röntgenhoitajaopiskelijan ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa. Teoksessa: Tuomi, J., Joronen, K. & Huhdanpää, A. 2017 (toim.) Taito2017: Oivaltamisen iloa. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, Erillisjulkaisut. Viitattu: 7.4.2021. Saatavissa: <https://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/Muut/Taito2017-oivaltamisen-iloa.pdf>

Tamminen, T., 2011. Maahanmuuttajaopiskelijan kokemuksia opiskelusta sairaanhoitajaksi tai terveydenhoitajaksi Suomessa. Tampereen yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 11.4.2021. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/83043/gradu05466.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Tampereen yliopisto. 2021. Matkalla sosiaalityön ammattilaiseksi. Ammatillinen kasvu. Viitattu 11.4.2021. Saatavissa: <https://sites.tuni.fi/sostyo-kaytanto/ammattillinen-kasvu/>

Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10., uudistettu painos. Vantaa: Hansaprint Oy, 140-141.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Viitattu 3.1.2021. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2021. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 4.1.2021. Saatavissa: <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>

Uusitalo, T. 2013. Terveysalan opettajien näkemyksiä tuutoroinnista ja mentoroinnista. Itä-Suomen yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: <https://core.ac.uk/download/pdf/15170612.pdf>

Vesterinen, M., Komulainen, K., Hiller-Ikonen, A., Latva-Korpela, I., A. Colliander, T., 2014. Hoitotyön opiskelijoiden ammatillinen osaaminen opintojen eri vaiheissa. Tutkiva Hoitotyö Hoitotieteellinen aikakauslehti 2/2014. Julkaisija Suomen sairaanhoitajaliitto ry. Puna-musta Oy. Joensuu, 14-22.

Vuorikallio, S-K. 2020. Sairaanhoitajien alanvaihto – mikä siihen johtaa? Haastattelututkimus. Itä-Suomen yliopisto. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 11.5.2021. Saatavissa: <https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/24266/16111361051944374458.pdf>

Liite 1 Haastattelun teemat

Haastattelun teemat:

Teema 1: teoriaopinnot

Teema 2: työharjoittelu

Teema 3: taitopajatyöskentely ja simulaatio

Teema 4: tutorointi ja opettajat

Liite 2 Saatekirje

Olemme Lumikki Nyman ja Lauri Paronen. Opiskelemme LAB-ammattikorkeakoulussa Lahden kampuksella sairaanhoidon koulutusohjelmassa. Opinnäytetyömme tarkoituksena on kehittää sairaanhoitajakoulutuksen sisältöä opiskelijälähtöisesti. Tavoitteena on tarkastella uutena alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ammatillisen kasvun prosessista sairaanhoitajaopintojen aikana. Tavoitteena on tarjota LAB-ammattikorkeakoululle analysoitua tietoa uusina alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksista ammatillisen kasvun prosessista. Kyselyn kohderyhmänä ovat sairaanhoitajaopiskelijat, joilla ei ole aiempaa koulutusta sosiaali- ja terveysalalta.

Opinnäytetyössä selvitetään teemahaastatteluiden avulla, miten opiskelijat kokevat ammatillisen kasvun prosessin. Teemahaastattelu ei etene tarkasti muotoiltujen kysymysten avulla, vaan epämuodollisemmin ennalta määrättyihin teemoihin pohjautuen. Vastaaminen tähän haastatteluun on vapaaehtoista ja halutessaan vastaaja voi keskeyttää haastattelun haluamassaan kohdassa. Haastattelu toteutetaan etänä Teams-sovelluksen (tai vastaavan muun sovelluksen avulla vastaajan niin halutessa) avulla. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, anonymiteetti säilyttäen. Haastattelun kesto on vastaajan vapaasti määriteltävissä vastausten pituudesta riippuen, mutta arvio haastattelun kestosta on yksi tunti. Haastatteluun osallistujia ei voida identifioida vastauksiin. Vastaukset kerätään ainoastaan opinnäytetyötä varten, ja opinnäytetyön valmistuttua tiedot hävitetään. Opinnäytetyömme valmistuu kesän 2021 aikana. Opinnäytetyöhön liittyviin kysymyksiin vastaavat Lumikki Nyman ja Lauri Paronen. Voit olla meihin yhteydessä joko puhelimitse tai sähköpostitse. Ohessa yhteystietomme:

Lumikki Nyman, lumikki.nyman@student.lab.fi

Lauri Paronen, lauri.paronen@student.lab.fi

Mitä on ammatillinen kasvu

Laakkonen (2004, 13-14) määrittelee ammatillista kasvua väitöskirjassaan työyhteisön, työntekijän sekä työyhteisössä harjoittelevan opiskelijan kasvuna ja kehityksenä kohti asiantuntijuutta. Laakkosen mukaan sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen on ennen kaikkea ammattikorkeakoululle asetettu haaste.

Ammatillinen kasvu on koko ajan muuttuva ja kehittyvä prosessi. Hoitotyön asiantuntijuus ei ole saavutettavissa oleva ominaisuus, vaan vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä ja kasvua. Ammatillinen kasvu on prosessi, joka lisääntyy jatkuvasti tiedonhankinnan, oppimisen ja kokemusten pohjalta. Koulutus antaa ammatilliselle kasvulle edellytykset, joita työelämä täydentää, ja joiden pohjalta on mahdollisuus kehittyä. On kuitenkin muistettava, etteivät

koulutus ja kokemus yksin takaa ammatillista kasvua, vaan siihen vaikuttavat monet muutkin tekijät. Opiskelijan on hyvä pohtia opiskeluun johtaneita syitä ammatillisen kasvun prosessin tueksi. Hyviä tukikysymyksiä ovat esimerkiksi mitä, miksi ja miten opiskelen. Näihin kysymyksiin vastaaminen on tutkimusten mukaan yksi edellytys ammatillisen kasvun mahdollistamiseen. (Janhonen & Vanhanen-Nuutinen 2004, 17-18.)

Liite 3 Opinnäytetyötä koskeva tietosuojailmoitus

**OPINNÄYTETYÖTÄ KOSKEVA
TIETOSUOJAILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679)
artiklat 13 ja 14**

Laatimispäivämäärä: 15.2.2021

Ohje: Täytä ao. kohdat, laatikon alla olevasta sinisestä tekstistä löytyy ohjeistusta. LABin henkilökuntaa tai opiskelijoita koskevien opinnäytetöiden tietosuojailmoitukset lähetään opinnäytetyön tutkimuslupahakemuksen mukana yksikön johtajalle.

Mitä tarkoitusta varten henkilötietoja kerätään? / Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Opinnäytetyössä ei kerätä henkilötietoja. Kyselyyn vastataan anonyymisti, eikä vastauksia pystytä jäljittämään vastaajiin.

Tässä kohdassa kerrotaan se, minkä opinnäytetyön tekemiseksi henkilötietoja käsitellään. Lyhyt esittely opinnäytetyön aiheesta on tarpeellinen, samoin tutkimuksen kohde yksilöitävä.

Mitä tietoja keräämme? / Tutkimusrekisterin tietosisältö

Tutkimuksessa kysymme vastanneiden ikää, sekä koulutustaustaa.

Tässä kohdassa ilmoitetaan ne tiedot tai tietotyypit, jotka rekisteröidystä kerätään ja tallennetaan. Esim. "Keräämme sinusta seuraavia tietoja: nimi, sukupuoli, pituus..."

Millä perusteella keräämme tietoja? / Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Emme kerää henkilötietoja

Opinnäytetöiden osalta henkilötietojen keräämisperuste on tavanomaisesti suostumus.

Mistä kaikkialta henkilötietoja keräämme / Tietolähteet

Emme kerää henkilötietoja

Tässä kohdassa kuvataan, mistä ja millä perusteilla rekisteriin tallennettavat tiedot saadaan. Esim. "Henkilötietoja keräämme ainoastaan rekisteröidyltä itseltään.". Jos tietoa kerätään myös muista lähteistä, myös tämä tieto on ilmoitettava. Esim. "Henkilötietoja keräämme rekisteröidyltä itseltään sekä myönnetyn luvan mukaisesti xxx potilastietokannasta.". Mikäli tietoja kerätään muualta kuin rekisteröidyltä itseltään, tässä kohdassa on myös mainittava, ovatko muut tietolähteet yleisesti saatavilla olevia tietolähteitä, vai onko tietolähteen käyttämiseen saatu nimenomainen lupa.

Kenelle tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä tai luovuteta ulkopuolisille.

Tässä kohdassa ilmoitetaan, siirretäänkö tai luovutetaanko henkilötietoja opinnäytetyön laajan/laatijoiden lisäksi korkeakoulun muille jäsenille. Mainittava, mitä tietoja luovutetaan, mihin niitä luovutetaan ja mihin luovuttaminen perustuu. Tähän kuvataan myös mahdollinen henkilötietojen siirto rekisterinpitäjältä ulkopuoliselle henkilötietojen käsittelijälle.

Minne tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä

Tässä kohdassa kerrotaan, siirretäänkö henkilötietoja EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle. Esim. "Kerättyjä henkilötietoja ei siirretä EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle." Huom. Mikäli tutkimusaineistoa säilytetään ulkoisten palveluntarjoajien palvelualueilla esim. Google Drivella, tietoja mitä todennäköisemmin siirtyy Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Tämän vuoksi tietosuojailmoituksessa on myös mainittava, mikäli tutkimuksessa kerättyjä henkilötietoja säilytetään ulkoisten palveluntarjoajien palvelimilla, joiden serverit eivät sijaitse Euroopan talousalueella.

Kerättyjen tietojen turvallinen säilyttäminen / Rekisterin suojauksen periaatteet

Aineistoa ei voi jäljittää vastaajiin, eikä sitä luovuteta ulkopuolisille.

Tässä kohdassa kerrotaan, miten kerätty aineisto on suojattu. Kerrottava manuaalisen suojauksen periaatteet, esim. "Kerättyä aineistoa säilytetään lukitussa kaapissa ja ainoastaan opinnäytetyön laatijoilla on pääsy aineistoon." Myös tietojärjestelmissä käsiteltävien tietojen suojaamisen periaatteista kerrottava, esim. "Tietoja käsitellään korkeakoulun tietoturvalisillä palvelimilla ja tietoihin pääsy on mahdollista ainoastaan xxx henkilöille"

Huomioi, ettei ilmoituksessa saa kertoa tietoturvaa vaarantavia yksityiskohtia, vaan tietojen suojauksen periaatteista ja keinoista kerrotaan ainoastaan yleisellä tasolla.

Tässä kohdassa kerrotaan myös se, missä vaiheessa suorat tunnistetiedot poistetaan kerätyistä aineistosta, eli missä vaiheessa aineisto anonymisoidaan. Mikäli kerätty aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, tässä kohdassa on myös perusteltava se, minkä vuoksi aineiston analyysissä on tarpeen säilyttää henkilöiden suorat tunnistetiedot.

Kuinka kauan kerättyä aineistoa säilytetään? / Tutkimusaineiston käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Aineistoa säilytetään opinnäytetyön julkaisuun asti

Tässä kohdassa kerrotaan, kuinka kauan kerättyä aineistoa säilytetään. Mikäli kerätty aineisto arkistoidaan, täytyy tässä kohdassa mainita myös se, arkistoidaanko kerätty aineisto henkilötunnistetiedoin vai ilman henkilötunnistetietoja. Lisäksi on ilmoitettava, minne aineisto arkistoidaan ja kuinka pitkäksi aikaa.

Millaista päätöksentekoa? / Automatisoitu päätöksenteko

Aineistoa käsiteltäessä ei tapahdu automaattista päätöksentekoa.

Tässä kerrotaan, tehdäänkö käsittelyssä automaattisia päätöksiä. Esim. "Aineistoa käsiteltäessä ei tapahdu automaattista päätöksentekoa."

Oikeutesi / Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus, milloin henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Tutkimuksen keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoja.

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietolainsäädäntöä.

Rekisteröidyllä on seuraavat EU:n yleisen tietosuojasetuksen mukaiset oikeudet:

- a) Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot.
- b) Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen.
- c) Rekisteröidyn oikeus tietojensa poistamiseen. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta, jos tietojen käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten, jos oikeus tietojen poistamiseen estää tai suuresti vaikeuttaa henkilötietojen käsittelyä
- d) Rekisteröidyn oikeus tietojen rajoittamiseen.
- e) Rekisteröidyn oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.

Tutkimusrekisterin tiedot

Henkilötietoja ei kerätä

Mainittava:

- Rekisterin nimi
- Onko kyseessä kertatutkimus vai seurantatutkimus
- Tutkimuksen kesto aika
- Henkilötietojen säilyttämisen kesto aika

Rekisterinpitäjän ja yhteys henkilön tiedot

--

Ilmoitettava rekisterinpitäjän ja yhteys henkilön (voivat olla sama henkilö) nimi sekä yhteystiedot.

Tutkimuksen suorittajat

Lumikki Nyman ja Lauri Paronen

Tähän kirjataan kaikki ne henkilöt, joilla on tutkimuksen kuluessa oikeus käsitellä tutkimusrekisterin tietoja (tutkija ja muut mahdolliset henkilöt).

Liite 4 Tutkimuslupahakemus

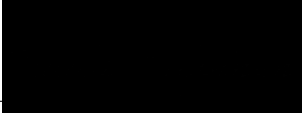
TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

PVM. 1.3.2021

Organisaatio	
LAB- ammattikorkeakoulu	
Opinnäytetyön tekijä(t) Aktivoi Nimi ja napsauta + -painiketta lisätäksesi uusi rivi	
Nimi	Lumikki Nyman
Nimi	Lauri Paronen
Opinnäytetyön aihe	
Uusina alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ammatillisesta kasvusta.	
Opinnäytetyön ohjaaja(t) Aktivoi Nimi ja napsauta + -painiketta lisätäksesi uusi rivi	
Nimi	Päivikki Lahtinen
Opinnäytetyösuunnitelman tiivistelmä	
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää sairaanhoitajakoulutuksen sisältöä opiskelijälähtöisesti. Tavoitteena on tarkastella uutena alalle tulevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia ammatillisen kasvun prosessista sairaanhoitajaopin- tojen aikana. Tavoitteena on tarjota LAB-ammattikorkeakoululle analysoitua tietoa uusina alalle tulevien sairaanhoitaja- opiskelijoiden kokemuksista ammatillisen kasvun prosessista.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimuskysymys on, minkälaisia kokemuksia uusina alalle tulevilla sairaanhoitajaopiskelijoilla on am- matillisen kasvun prosessista.</p>	
Opinnäytetyön menetelmien kuvaus	
Opinnäytetyössämme haastattelemme uutena alalle tulevia, loppuvaiheen sairaanhoitajaopiskelijoita teemahaastattelun avulla. Ensisijaisesti haastattelemme samaan aikaan aloittaneita opiskelijoita, jotta tutkinnon rakenne on ollut mahdollisimman samanlainen. Pyrimme haastattelemaan eri ikäisiä opiskelijoita, jotta saamme mahdollisimman kattavasti erilaisia kokemuksia ja näkökulmia.	
Opinnäytetyössä tarvittava tausta-aineisto	
Tausta-aineistona käytämme alan kirjallisuutta ja aiheesta aiemmin tehtyjä tutkimuksia.	
Opinnäytetyön aineiston säilyttäminen ja hävittäminen	
Säilytämme aineistoa ainoastaan opinnäytetyöprosessin ajan, jonka jälkeen aineisto hävitetään. Aineistoon ei ole pääsyä muilla kuin opinnäytetyön tekijöillä.	
Opinnäytetyön aikataulu	
Opinnäytetyö on tarkoitus tehdä tammikuun ja kesäkuun välisenä aikana vuonna 2021.	
Opinnäytetyön tulosten hyödyntäminen	

<p>Tutkimuksen tilaaja LAB-ammattikorkeakoulu voi hyödyntää tutkimuksen tuloksia sairaanhoitajakoulutuksen kehittämisessä.</p>	
<p>Muut mahdolliset yhteiskumppanit</p>	
<p>-</p>	
<p>Liitteet (opinnäytetyön suunnitelma ja muut mahdolliset liitteet, esimerkiksi kyselylomake)</p>	
<p>Liitteenä opinnäytetyösuunnitelma</p>	
<p>Lisätietoja</p>	
<p>Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.</p>	
<p>Opinnäytetyön tekijä(t) ja allekirjoitukset Aktivoi Nimi ja napsauta + -painiketta lisätäksesi uusi rivi</p>	
Nimi:	Lumikki Nyman
Opiskelijatunnus	
Ryhmätunnus:	
Sähköposti:	lumikki.nyman@student.lab.fi
Puhelin:	
Paikka ja aika	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Allekirjoitus ja nimenselvennys:	<p>_____</p> <p>Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.</p>
Nimi:	Lauri Paronen
Opiskelijatunnus	
Ryhmätunnus:	
Sähköposti:	lauri.paronen@student.lab.fi
Puhelin:	
Paikka ja aika	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Allekirjoitus ja nimenselvennys:	<p>_____</p> <p>Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.</p>
<p>Ohjaajan tiedot ja allekirjoitukset Aktivoi Nimi ja napsauta + -painiketta lisätäksesi uusi rivi</p>	
Nimi:	Päivikki Lahtinen
Sähköposti:	paivikki.lahtinen@lab.fi
Puhelin:	
Paikka ja aika	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Allekirjoitus ja nimenselvennys:	<p>_____</p> <p>Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.</p>

Tutkimusluvan myöntämistä koskeva päätös
☐ Tutkimuslupa myönnetään hakemuksen mukaisesti ☐ Tutkimuslupa myönnetään muutoksin (selvitys ja muutosvaatimukset perusteluihin) ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä (perustelu)
Perustelu
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Hyväksyjän tiedot ja allekirjoitus

Paikka ja aika	Lahti 4.3.2021
Allekirjoitus ja nimenselvennys:	 Taru Korpunen

Päivitetty 20.5.2020